

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์สุดยอด ชมสะอาด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยตระหนักถึงความเอาใจใส่ ความตั้งใจและทุ่มเท ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของสถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ให้ความสะดวกด้านอำนวยความสะดวก และประสานงาน ในการทำ วิทยานิพนธ์ให้ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

ขอบพระคุณ รองอธิการสถาบันพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ ดร.จารุวัฒน์ สัตยานุรักษ์ ที่ให้ การส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจมาตลอด

ขอบพระคุณ บิดามารดาและครอบครัวที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจมาตลอด ทำยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัย ขอให้ เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้วิจัย ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ชลศวรร ศักดิ์ภูเขียว

ศักยภาพด้านพลศึกษาและด้านวิชาการ และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ ความพร้อมที่เอื้ออำนวยของสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, สาขาวิชาพลศึกษา

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ABSTRACT

Thesis Title	Factors Affecting Learning Achievement of Undergraduate Students majoring in Physical at Institute of Physical Education, Northeast Group Campus
Researcher's name	Mr.Chalaesaul Sakphukhieo
Degree	Master of Education
Disciplines, Faculty	Physical Education, Faculty of Education
Year	2019
Advisor Committee	Assoc.Prof. Sudyod Chomsahai

This survey research aimed to examine the factors affecting learning achievement of undergraduate students majoring in Physical Education at Institute of Physical Education, Northeast Group Campus. The samples were one hundred and eighty-six third year students in Physical Education major in the 1st semester of academic year 2018. Sample group were selected from each Institute of Physical Education in northeast group campus, they were forty-six students from Chaiyaphum Campus, forty-seven students from Sisaket Campus, forty-seven students from Udon Thani Campus, and forty-six students from Maha Sarakham Campus. The research instruments composed of five rating scale questionnaire related to the factors affecting learning achievement of undergraduate students majoring in Physical Education at Institute of Physical Education, and the interview form for focus group discussion. The data were analyzed by mean, percentage, the standard deviation, and discourse analysis.

The findings of this research revealed that:

- 1) The students' overall opinions were at high level. Sort by descending order from highest to the least were as follows: family aspect, instructor aspect, school environmental aspect, and learner aspect.
- 2) The result from focus group discussion found that the factors affecting learning achievement of students in learner aspect were as follows: students'

confidence in teachers, students' learning attention, and future planning. Family aspect: family's expectation towards teacher career. Instructor aspect: the belief in teachers, teachers have ability in Physical education and academic knowledge. School environmental aspect: readiness of places management contributed to the appropriate learning.

Key Words: Learning Achieveme, Physical Education

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องตลอดเวลา ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาประเทศในทุกด้าน และการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ทำให้คนมีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการเป็นผู้สร้างความเจริญ และการเป็นผู้รับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งปรากฏผลเด่นชัดทางวัตถุ และการศึกษายังเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมการเมือง การปกครอง ซึ่งเน้นหนักทางคุณธรรมและคุณภาพของประชาชน สัมฤทธิ์ผลของการศึกษาจึงวัดได้จากการศึกษาที่บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอย่างสงบพอเหมาะพอควร สังคมและประเทศชาติรอดพ้นจากปัญหา มีความมั่นคงร่มเย็นเป็นสุข การศึกษาจึงเป็นไปเพื่อชีวิตและสังคม

ในยุคแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเต็มตามศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ใช้เหตุผลและผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาการศึกษา ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้มิใช่เป็นการสอนที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากครูแต่เพียงฝ่ายเดียว หากแต่เป็นการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสื่อต่าง ๆ จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างอิสระ ทันต่อสังคมแห่งข่าวสารข้อมูลที่มีความรู้ใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (วันทนา มาเตียง, 2549)

การจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษานั้น นับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นการต่อยอดทางความรู้และการบูรณาการความรู้ของศาสตร์ต่างๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง ซึ่งลักษณะการจัดการเรียนการสอนเน้นทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาที่มีความสำคัญที่สามารถสร้างเอกลักษณ์ให้มีความเด่นชัดต่อสถาบันการศึกษา เช่น รายวิชาด้านพลศึกษา ความรู้คู่คุณธรรม ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและชุมชน ขณะเดียวกัน การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จะทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

พร้อมทั้งสามารถนำเสนอผลงานทางวิชาการได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับการเผยแพร่ความรู้สู่สังคม ชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่สังคมต้องการ เนื่องจากเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ทันที เพราะมีความพร้อมทั้งองค์ความรู้ ทักษะ ความชำนาญในศาสตร์ที่ได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษา (กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา 2558 : 14)

ปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีทางเลือกสำหรับผู้เรียนมากมาย ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในยุคสถานการณ์ของการแข่งขันทางการศึกษาที่เพิ่มขึ้น จนอาจเรียกได้ว่าเป็นการแข่งขันในรูปแบบของธุรกิจการศึกษา ที่มุ่งเน้นการก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สถาบันการศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการทางการศึกษา การบริการทางการศึกษา รวมถึงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามาใช้ เพื่อสร้างคุณภาพและมาตรฐานให้กับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในสถาบันการพลศึกษา และสถาบันการพลศึกษาก็มีความคาดหวังถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้าเรียนในสถาบันการพลศึกษา ซึ่งต่างก็มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันล้วนขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิสิตพลศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปเชื่อถือในการนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้อันหลักสูตรของภาควิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ที่เข้ามาศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบัน

การพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 360 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีมอร์แกน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) จำนวน 186 คน แยกเป็นสัดส่วนในแต่ละวิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตชัยภูมิ 46 คน วิทยาเขตศรีสะเกษ 47 คน วิทยาเขตอุดรธานี 47 คน และ วิทยาเขตมหาสารคาม 46 คน และมีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านผู้เรียน

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1.3 ปัจจัยด้านผู้สอน

3.1.4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้จากความสามารถทางร่างกาย หรือสมอง ซึ่งอาจพิจารณาได้จากคะแนนที่กำหนดให้ หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ผู้สอนมอบให้ หรือทั้งสององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ คือผลการศึกษเฉลี่ยสะสม (grade point average : GPA) และในบางกรณีผู้วิจัยอาจใช้คำว่า ผลการเรียนของนักศึกษา เพื่อความกระชับและชัดเจน

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

ปัจจัยด้านผู้เรียน หมายถึง เพศ ระดับชั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน การใช้เวลาเพื่อการเรียนของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง วุฒิการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการเรียน การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง

ปัจจัยด้านผู้สอน หมายถึง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนของครู การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ความสัมพันธ์กับนักศึกษา

ปัจจัยด้านสถานศึกษา หมายถึง สถานที่จัดการศึกษา สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมภายใน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยวิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นที่กิจกรรมเป็นสื่อ เกิดการพัฒนาตนเอง สังเกตคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนจึงต้องใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือ กระบวนการเรียนการสอน

สถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง สถาบันการพลศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต ได้แก่ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี และสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ

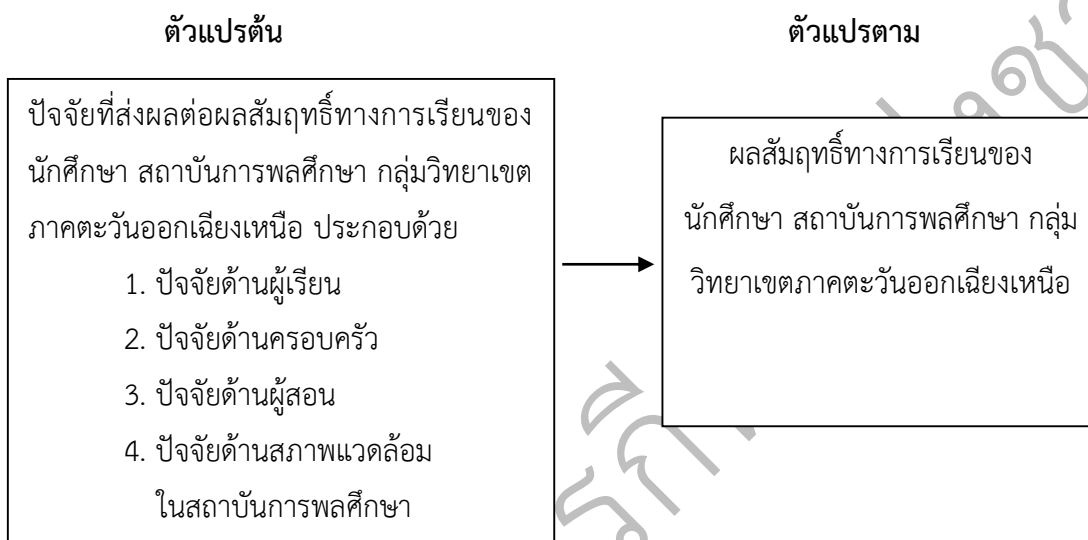
นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ สถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ตลอดจนหาวิธีและแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ แนวคิดทฤษฎีที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนักศึกษา ตลอดจนเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับตัวแปร สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวแปรในกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นสำคัญในการวิจัยดังนี้

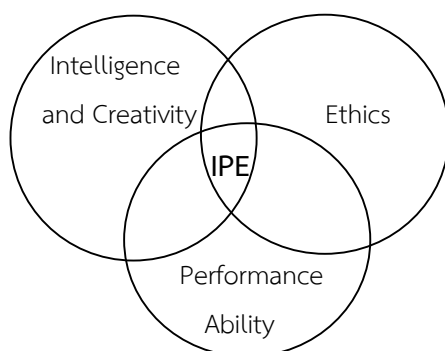
1. สถาบันการพลศึกษา
2. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันการพลศึกษา

ปรัชญา แนวคิดในการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจ ตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 ในมาตรา 7 ได้แก่ ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ และบุคลากรในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษา ตอบสนอง และแก้ปัญหาตามนโยบายแห่งรัฐ โดยมีหลักสูตรที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

สำหรับ ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา ในระยะเริ่มต้น ได้กำหนดว่า “บ่อเกิดแห่งปัญญา คือการพลศึกษาและกีฬาที่กว้างไกล (wisdom through global physical education and sports)” ดังรูปภาพ 2.1 และตาราง 2.1 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548)

ภาพ 2.1 ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2548)

ตาราง 2.1 ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

คำสำคัญ Key word	ปัญญาและความสร้างสรรค์ Intelligence and creativity	ความสามารถในการปฏิบัติ Performance ability	มีจริยธรรม ethics
ตัวชี้วัด (indicator)	1. ความเชื่อในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (belief in lifelong learning) 2. ความเข้าใจในการพัฒนาตนเอง (understanding of self-development) 3. ความสามารถในการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลง (ability in anticipating change) 4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ องค์ความรู้นำไปสู่ประสิทธิภาพและความสำเร็จ (constructivism and creativity)	1. การประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎี สู่อการปฏิบัติจริง (application of theory into practice) 2. ทักษะในด้านวิชาการ วิชาชีพ และการดำรงชีวิต (academic, career, and living skills) 3. ความพร้อมในการเปิดรับความรู้ที่ หลากหลาย (ready to embrace diversity of knowledge)	1. ความมีจรรยาบรรณวิชาชีพ (characteristics and responsibility of career conduct) 2. ความตระหนักในการอยู่ร่วมกันในสังคม (society concern) 3. ความมีน้ำใจต่อกันในการร่วมกิจกรรมกีฬา (social morale through sport activities)

จากภาพ 2.1 และตาราง 2.1 ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา โดย ปัญญาและความสร้างสรรค์ (intelligence and creativity) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิต

ให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมพร้อมที่จะใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยสามารถคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสังคม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ในส่วนความสามารถในการปฏิบัติ (performance ability) หมายถึง ความมุ่งมั่นในทางผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่สามารถนำความรู้และทักษะในด้านวิชาการ และวิชาชีพทางด้านทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีความพร้อมในการเปิดรับความรู้ที่หลากหลาย โดยการเปิดใจกว้างเพื่อรับรู้ในโลกไร้พรมแดน และนำมาเป็นทักษะในการดำรงชีวิตอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และความมีจริยธรรม (ethics) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีน้ำใจ นักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย อันเป็นหนทางไปสู่สันติภาพของสังคม พร้อมทั้งรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณในวิชาชีพได้อย่างมั่นคง โดยยึดถือความบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นหัวใจสำคัญของการกีฬาอันเป็นหลักสำคัญของการพลศึกษา อีกทั้งตระหนักในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม เพื่อความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

ภายหลังจากนั้น สถาบันการพลศึกษามีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันเป็นครั้งแรก โดยเรียกว่า ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา (พ.ศ.2550-2555) โดยได้กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการดำเนินงานดังนี้

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษา

ปรัชญา

พลศึกษาและกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
4. ให้บริการทางวิชาการและอาคารสถานที่แก่ชุมชนและสังคม
5. อนุรักษ์และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย
6. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ

7. สร้างความร่วมมือและจัดการศึกษาในประชาคมอาเซียน

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่อให้บรรลุตามพันธกิจของสถาบันการพลศึกษา จึงได้กำหนดจุดหมาย ดังนี้

1. ผลิตและเตรียมนักกีฬาระดับเยาวชนให้มีความสามารถถึงขีดสูงสุด
2. ผลิตบัณฑิตทางพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ

นันทนาการ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอนและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นพัฒนา องค์ความรู้ทางด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา และนันทนาการ

4. บริการวิชาการและเป็นแหล่งความรู้ของชุมชนด้านกีฬา

5. สืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย

โครงสร้างการบริหาร

ปัจจุบันสถาบันการพลศึกษา มีคณาจารย์ และนักศึกษา (ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2559 ข้อมูลโดย กองส่งเสริมการศึกษา สถาบันการพลศึกษา) ดังนี้

ตาราง 2.2 แสดงจำนวนคณาจารย์ และนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา / วิทยาเขต	จำนวนคณาจารย์(คน)	จำนวนนักศึกษา (คน)			
		ศึกษาศาสตร์	วิทยาศาสตร์ฯ	ศิลปศาสตร์	รวม
สถาบันการพลศึกษา (ส่วนกลาง)	40	-	-	-	-
วิทยาเขตภาคกลาง					
วิทยาเขตสุพรรณบุรี	75	457	317	182	956
วิทยาเขตกรุงเทพ	62	493	183	127	803
วิทยาเขตชลบุรี	54	428	164	74	666
วิทยาเขตสมุทรสาคร	53	231	166	75	472
วิทยาเขตอ่างทอง	53	233	103	31	367

ตาราง 2.2 แสดงจำนวนคณาจารย์ และนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา (ต่อ)

สถาบันการพลศึกษา / วิทยาเขต	จำนวนคณาจารย์(คน)	จำนวนนักศึกษา (คน)			
		ศึกษาศาสตร์	วิทยาศาสตร์ฯ	ศิลปศาสตร์	รวม
วิทยาเขตภาคเหนือ					
วิทยาเขตสุโขทัย	63	1,188	171	69	1,428
วิทยาเขตเชียงใหม่	59	845	131	58	1,034
วิทยาเขตลำปาง	43	360	48	7	415
วิทยาเขตเพชรบูรณ์	44	259	45	19	323
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
วิทยาเขตมหาสารคาม	63	552	151	52	755
วิทยาเขตอุดรธานี	47	458	106	67	631
วิทยาเขตศรีสะเกษ	50	479	108	27	614
วิทยาเขตชัยภูมิ	41	310	189	36	535
วิทยาเขตภาคใต้					
วิทยาเขตยะลา	57	1,151	416	173	1,440
วิทยาเขตกระบี่	55	431	193	121	745
วิทยาเขตตรัง	40	353	117	46	516
วิทยาเขตชุมพร	52	235	115	21	371
รวม	940	8,463	2,723	1,185	12,371

จากตาราง 2.2 พบว่า สถาบันการพลศึกษามีสำนักงานอธิการบดี ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี จัดการศึกษาในวิทยาเขตทั้งหมด 17 วิทยาเขต แยกเป็น วิทยาเขตภาคกลาง จำนวน 5 วิทยาเขต วิทยาเขตภาคเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 วิทยาเขต และวิทยาเขตภาคใต้ จำนวน 4 วิทยาเขต มีจำนวน คณาจารย์รวม 940 คน ยกเว้นในสถาบันการพลศึกษา ส่วนกลาง เป็นข้าราชการพลเรือน ส่วนนักศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 12,371 คน แบ่งเป็น 3 คณะได้แก่

คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 8,463 คน จัดการศึกษา 3 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา และสาขาวิชาพลศึกษาสำหรับคนพิการ

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 2,723 คน จัดการศึกษา 4 สาขาวิชา

ประกอบด้วย สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ สาขาวิชาการฝึกสอนกีฬา สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ และสาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพเด็ก

คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 1,185 คน จัดการศึกษา 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาธุรกิจสุขภาพ สาขาวิชาการจัดการกีฬา สาขาวิชาผู้นำนันทนาการ สาขาวิชานันทนาการเชิงพานิชย์ และการท่องเที่ยว และสาขาวิชาสื่อสารการกีฬา

สำหรับวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอยู่ 4 วิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตอุดรธานี วิทยาเขตศรีสะเกษ และวิทยาเขตชัยภูมิ แต่ละวิทยาเขตจะมีสภาพแวดล้อมและบริบทที่คล้ายกันและแตกต่างกัน โดยเฉพาะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมแต่ละวิทยาเขตที่คล้ายกัน แต่อาจจะแตกต่างกันตามนโยบายผู้บริหาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ในส่วนด้านปัจจัยครอบครัวก็เช่นเดียวกัน นักศึกษาในวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีครอบครัวคล้าย ๆ กันตามสถานภาพของตน เช่น การอยู่ร่วมกันกับบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ปกครองอื่น ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

เป็นการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอในลักษณะของการเรียบเรียงเชิงสังเคราะห์

Gagne and Briggs (อ้างอิงใน พรศรี พุทธานนท์, 2550) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ เป็น 2 ประเภทคือ

1. ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยเดิมของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้สิ่งเร้าพร้อมกับให้ผู้เรียนตอบสนองในสิ่งที่ต้องการการกระทำซ้ำ คือการให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้สิ่งเร้าแล้วตอบสนองหลาย ๆ ครั้งจนสามารถเรียนรู้ได้ การให้การเสริมแรง คือการเสริมกำลังใจให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้
2. ปัจจัยภายในเป็นสิ่งภายในที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ข้อเท็จจริงขณะเรียนขณะนั้นหรือระลึกจากที่เคยเรียนมาแล้ว

ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการใช้สมองเพื่อการเรียนรู้ โดยระลึกจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา

ยุทธศาสตร์ หมายถึง สมรรถภาพที่ควบคุมการเรียนรู้ ความตั้งใจ การจำ และพฤติกรรมความคิดของมนุษย์เป็นกระบวนการทำงานภายในสมองของมนุษย์ผู้เรียนอาจได้รับแนวทางในขณะที่เรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, อ้างอิงในปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์: 2548) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียน กล่าวคือ พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจในการเรียน ผู้เรียนแต่ละคนจะเข้าชั้นเรียนด้วยพื้นฐานที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต่างกัน ถ้าเขามีพื้นฐานที่คล้ายคลึงกันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่แตกต่างกัน คุณลักษณะของแต่ละคน เช่น ความรู้ที่จำเป็น

ก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียนคุณภาพของการสอนเป็นสิ่งที่ปรับปรุงได้ เพื่อให้แต่ละคนและทั้งกลุ่ม มีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญในการเรียนการสอนได้แก่

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของแอทคินสัน อธิบายถึงในสถานการณ์หนึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานถ้าผลงานสูงกว่าหรือเท่าเกณฑ์มาตรฐานก็ถือว่าประสบผลสำเร็จ ตามความคิดเขาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบคือ

1.1 ความคาดหวัง หมายถึง การคาดหวังหน้าถึงผลการกระทำของตน คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะคาดหวังหน้าถึงความสำเร็จของงาน

1.2 สิ่งล่อใจ คือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน

1.3 แรงจูงใจจากความพึงพอใจในการแสวงหาความสุข และหลีกเลี่ยงความผิดหวัง คนเรากระทำการใดก็ย่อมหวังได้รับความสุขความพอใจกับการกระทำต้องการความสำเร็จและกลัวความล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความต้องการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของส่วนตัวและศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคม และการอบรมเลี้ยงดูรวมทั้งผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อสังคมด้วย เขามีความคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูและวัฒนธรรมของสังคมที่เน้นความสำเร็จคือที่มาของสังคมที่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมในสังคมที่เห็นความสำเร็จจะทำให้พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูนักเรียน โดยเน้นความสำเร็จตามสถานะของสังคม พ่อแม่จะพยายามฝึกให้เด็กช่วยตัวเองฝึกการคิดแก้ปัญหาและให้การเสริมแรงพฤติกรรมที่มุ่งความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน การอบรมเลี้ยงดูจะพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็นคนที่ต้องการความสำเร็จมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย แมคเคลแลนด์ได้พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีค่อนข้างสูง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบเดินทางสายกลางไม่ตามใจเด็กจนเกินไป ไม่เคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เกินความสามารถของเขา ไม่วางมาตรฐานความสำเร็จไว้สูงหรือต่ำเกินไป ส่งเสริมให้เด็กช่วยตัวเองให้ทำอะไรเองตั้งแต่ยังเด็ก เมื่อพ่อแม่และครูให้ความรักความอบอุ่นและสนับสนุนแก่เด็กเขาจะประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง

3. แรงจูงใจในการเรียนรู้ แรงจูงใจเป็นแรงเสริมที่เกิดจากทั้งภายในและภายนอก เป็นขวัญและกำลังใจในการเรียนรู้และการทำงาน ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้เกิดผลดี จึงต้องมีการพัฒนาแรงจูงใจสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดสภาพ

การเรียนรู้และการทำงานรวมทั้งการให้บทเรียนที่เหมาะสมกับสติปัญญาความสามารถของผู้เรียนดังนี้

3.1 แรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน ครูพยายามปรับบทเรียนและสภาพห้องเรียนที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่นักเรียนด้วย

3.1.1 แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ ผลการเรียนรู้ การได้รู้ผลและความสำเร็จของสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วเป็นแรงจูงใจภายนอก

3.1.2 แรงจูงใจภายใน ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อะไร ตรวจสอบ อยากรู้อะไร จัดการ

มาสโลว์ (Maslow) ถือว่าเป็นความต้องการความสำเร็จในชีวิตทำให้มนุษย์แสวงหาสิ่งที่ส่วนตัวต้องการและพอใจที่ส่วนตัวได้พบได้ทำ ครูจะพบว่าเด็กไม่ชอบการอยู่คนเดียว การให้เด็กอยู่คนเดียว และไม่ให้ซักถามจึงขัดกับความต้องการและแรงจูงใจของเด็ก เด็กเป็นผู้ที่ต้องการแสวงหาด้วยความอยากรู้อยากเห็น หากครูได้ใช้ความรู้พยายามทดลองผู้เรียนให้ถูกทางและเป็นการเรียนในสิ่งที่เขาสนใจก็จะทำให้เขาได้ประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ

3.2 ลักษณะของบทเรียน บทเรียนหรืองานที่ให้ผู้เรียนทำอาจทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนสูงหรือต่ำได้ เช่น ความยากง่ายของบทเรียน ความยากง่ายนี้อาจวัดจากทักษะของผู้เรียนเอง ความยากง่ายนี้จะสัมพันธ์กับความสามารถความต้องการความพอใจของผู้เรียนแต่ละคน บทเรียนอย่างเดียวกันอาจยากไปสำหรับนักเรียนคนหนึ่งและอาจง่ายไปสำหรับนักเรียนอีกคนหนึ่งก็ได้ นอกจากนี้ความน่าสนใจของบทเรียนก็มีผลในด้านแรงจูงใจ บทเรียนหรืองานที่ทำทลายความสามารถงานที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกทำงานที่มีค่าตอบแทนงานที่สร้างชื่อเสียงเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะทำให้สำเร็จ

3.3 ความคาดหวัง เป็นความคาดหวังที่มาจากกลุ่ม เช่น เพื่อน นักเรียนคาดหวังจากครู ความคาดหวังของส่วนตัวทั้ง 3 กลุ่มจะมีลักษณะต่างกันคือ

3.3.1 ความคาดหวังจากกลุ่มเป็นเสมือนสถานที่ทำให้ผู้เรียนที่เป็นสมาชิกของกลุ่มถูกกระตุ้นให้คล้อยตามและพยายามที่จะทำตาม ถ้าครูพยายามปลุกฝังค่านิยมในด้านความเชื่อในตนเอง ความพยายามและความสำเร็จให้แก่นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนก็มีผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนให้นักเรียนได้สนใจในบทเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น

3.3.2 ความคาดหวังของบุคคลสำคัญสำหรับนักเรียน เช่น พ่อแม่ ครู ถ้าพ่อแม่ ครู แสดงความเชื่อและชื่นชมความสามารถของเด็ก เด็กคนนั้นจะรับรู้และมีพฤติกรรมคล้อยตาม ไม่อยากให้พ่อแม่ผิดหวัง

3.4 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและบรรยากาศของโรงเรียนในชั้นเรียน มีกลุ่มเพื่อนนอกห้องเรียน มีกลุ่มเพื่อนครูคนอื่น ๆ สภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและโรงเรียนจะช่วยส่งเสริมหรือบั่นทอนแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานของนักเรียนได้ดังนี้

3.4.1 ถ้านักเรียนได้รับรู้ว่าเวลาเรียน เวลาทำงาน มีเพื่อนและครูเป็นกำลังใจและช่วยเหลือแนะนำก็จะเกิดกำลังใจในการเรียน ขณะเดียวกันถ้าเพื่อนกลั่นแกล้ง ครูดูมากเกินไปก็จะบั่นทอนความอยากเรียนของนักเรียน

3.4.2 การยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครูในด้านความสำเร็จของการเรียนก็เป็นกำลังใจให้อยากเรียน

3.4.3 การรู้ถึงผลของการเรียน เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้ใช้ความพยายามมีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้

3.4.4 ระเบียบและกฎเกณฑ์ของโรงเรียน โรงเรียนที่เข้มงวดเกินไปในด้านระเบียบ เช่น ระเบียบการแต่งกาย โดยเฉพาะวัยรุ่นรุ่นทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจ เกิดความขัดแย้งกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่หยาบหมิ่นเกินไป เป็นเหตุให้แรงจูงใจลดลง เพราะบรรยากาศของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนสกปรก เสียงยานพาหนะหนวกหู ห้องเรียนร้อนอบอ้าวก็ไม่สร้างแรงจูงใจในการเรียนเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจจึงเกิดจากปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน

สุรรัตน์ เตียวเจริญ (2543) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเวลาส่วนใหญ่ของนักเรียนจะอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็ก รวมถึงการจัดการด้านการบริการ ด้านวิชาการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อุปกรณ์การเรียนการสอน การกีฬา รวมถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสพัฒนาส่วนตัวอย่างเต็มที่

2. ปัจจัยทางด้านส่วนตัวของนักเรียน

2.1 บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการกล่อมเกลาและหล่อหลอมมาจากครอบครัวและรับการขัดเกลาจากโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการปกครองและเป็นผลกระทบต่อการเรียน เช่น นิสัยก้าวร้าวชอบทำลายสิ่งของ อวดดี เลินเล่อ ฝ่าฝืนระเบียบ ชอบทำตัวเด่น เป็นคนขี้อาย

2.2 สุขภาพ หากเด็กมีโรคประจำตัวก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและอาจทำให้เด็กเกิดปมด้อย เกิดความท้อถอยในการเรียนได้

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับระบบต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ระบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ

2.4 การวางแผนการเรียน เด็กค้นหาความชอบของส่วนตัวยังไม่เจอ จะเรียนอะไรดีเพื่อจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ยังไม่มีเป้าหมายชีวิตอย่างไร

2.5 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางโทรทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต

2.6 การคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีผลต่อเจตคติและพฤติกรรมการเรียนการสอนตามลักษณะของกลุ่มเพื่อน เช่น การเลือกวิชาเรียนและแผนการเรียน

2.7 นิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนและการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยด้านครอบครัวโดยปัญหาที่จะพบอยู่เสมอ ได้แก่

3.1 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว หากพ่อแม่แยกกันอยู่หรือทะเลาะกัน พ่อแม่กลุ่มหลงในอบายมุขย่อมมีส่วนทำให้เด็กขาดความอบอุ่น

3.2 พื้นความรู้ของพ่อแม่ พ่อแม่บางคนขาดความเข้าใจนักเรียน ขาดความรู้เรื่องจิตวิทยาที่อาจทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้

3.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวที่ยากจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้แก่เด็ก บางครอบครัวที่ร่ำรวยอาจส่งเสริมให้เด็กทำในทางที่ผิด

ดังนั้นจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านผู้สอน และปัจจัยด้านสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งที่ชี้ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องการพัฒนาความรู้ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียนแล้ว ยังแสดงถึงคุณค่าของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน และผู้บริหาร มีผู้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่านดังนี้

อัจฉรา สุชารมณ์ และอรพินทร์ ชูชม (2530) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงระดับความสำเร็จที่ได้รับจากการเรียนซึ่งได้ประเมินผลจากสองวิธีคือ (1) ภาระงานที่ได้จากแบบทดสอบโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป (2) ภาระงานที่ได้จากเกรดเฉลี่ยของสถาบันการศึกษาซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลายาวนาน

อุทุมพร จามรมาน (2535) อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการบอกความสามารถของผู้เรียนในการวิเคราะห์วิจารณ์ ความพยายามในการเรียน ทักษะในการศึกษาเล่าเรียนและการปฏิบัติ มีการเข้าห้องเรียนมีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

สำหรับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัมฤทธิ์” ว่าหมายถึงความสำเร็จ (ในคำว่าสัมฤทธิ์ผล) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

สิริวรรณ พรหมโชติ (2542) ให้ความหมายของ “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ว่าหมายถึงความสามารถในการที่จะพยายามเข้าถึงความรู้ ซึ่งเกิดจากการกระทำประสานกันและต้องอาศัยความ

พยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา แสดงออกในรูปของความสำเร็จซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางสติปัญญาหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

มนตร์วิ นันตะเสน (2543) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับการฝึกอบรมสั่งสอนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา จึงถือได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือผลผลิตที่สำคัญของการเรียนการสอน

นอกจากนี้สุดาลักษณ์ เข้มพรมมา (2548) ให้ความหมายของ “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” ว่า หมายถึง ความรู้หรือทักษะของบุคคลอันเกิดจากการเรียนรู้โดยการแสดงออก ซึ่งความสำเร็จของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ใด ๆ นั้นสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

จากคำจำกัดความดังกล่าวพอสรุปได้ว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” หมายถึง ความรู้ความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและการปฏิบัติ ซึ่งสามารถวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

Good (1973) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การทำให้เสร็จ (accomplishment) หรือประสิทธิภาพทางการกระทำในทักษะที่กำหนดให้ หรือในด้านความรู้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง การเข้าถึงความรู้ (knowledge attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ คะแนนที่ได้จากครูมอบหมายงาน

Eysenck, Arnold and Mecili (1972) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่อาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะบุคคลผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกตหรือการตรวจการบ้านหรือได้ในรูปของเกรดในการเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลาานพอสมควร

Mehren (1976) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ทักษะและสมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนต่อการเรียนแต่ละวิชาซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

มณฑารัตน์ ชูพินิจ (2540) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการพยายามเข้าถึงความรู้ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา แสดงออกในรูปของคะแนนหรือเกรดเฉลี่ยสะสมซึ่งสามารถสังเกตได้จากเกรดหรือการทดสอบทั่วไป

โดยสรุปแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้จากความสามารถทางร่างกาย หรือสมอง ซึ่งอาจพิจารณาได้จากคะแนนที่กำหนดให้ หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ผู้สอนมอบ

ให้ หรือทั้งสององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ คือผล การศึกษาเฉลี่ยสะสม (grade point average : GPA) และในบางกรณีผู้วิจัยอาจใช้คำว่า ผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา เพื่อความกระชับ และชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

อรุณ จันทวานิช (2542) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนไว้ดังนี้ คือ

1. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาให้สนอง ต่อหลักการและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้
2. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาการ แสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการอื่น ๆ ให้ชุมชน สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของตน เพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการนั้นและหาวิธีการต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ระหว่างชุมชน
4. พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานของแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ ส่งเสริมการถ่ายทอดและกระจายความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง
5. จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติหรือการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมมีเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งทางสังคมวัฒนธรรม การเมืองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์และ ที่เอื้อให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ รู้จักคิดริเริ่มรวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์
7. จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่ จะประกอบอาชีพและเป็นกำลังทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพของประเทศ
8. ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการ สอนให้สัมพันธ์สอดคล้องและเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมให้องค์กรต่างๆและประชาชนมี ส่วนร่วมในการจัดและพัฒนา
9. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เอื้อต่อการพัฒนา ประเทศและใช้ครูที่มีความสามารถในการฝึกทักษะทางภาษา

10. ส่งเสริมการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน

11. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัย

12. ส่งเสริมให้ครอบครัวสถานศึกษาสถาบันศาสนาสถาบันในชุมชนและสื่อมวลชนร่วมมือกันในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสมและการชี้แนะแนวทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

13. ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ประโยชน์จากสิ่งพิมพ์และสื่อการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐานอย่างกว้างขวาง

14. พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการแนวทางการประกอบอาชีพและการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดหรือความสนใจและเรียนได้อย่างเป็นสุข

15. พัฒนาระบบการนิเทศการติดตามและการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทพร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอน

16. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับผู้เรียนที่ประสงค์จะเปลี่ยนแนวการศึกษาหรือสถานศึกษา รวมทั้งจัดให้มีการเทียบประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์กลับมาศึกษาต่อ ทั้งนี้ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าเรียนพิจารณาเทียบโอนได้ตามเกณฑ์หรือความเหมาะสม

17. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้ที่มีประสงค์จะเทียบระดับความรู้และทักษะพร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2548, หน้า 33 - 34) ได้สังเคราะห์กระบวนการผลิตและพัฒนาครู พบว่าหลักสูตรการผลิตครูมีข้อบกพร่องหลายประการ เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สอนแต่ทฤษฎีไม่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนของผู้สอน เน้นองค์ความรู้มากกว่าวิธีแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้บัณฑิตครูมีความสามารถในการวิจัยด้านการศึกษาและการเรียนรู้ทักษะการสอนแนวใหม่ การจัดการเรียนการสอนจึงควรจัดดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ได้ปฏิบัติจริงอีกทั้งมีความสอดคล้องกันระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติของอาจารย์ที่สอนเพื่อเป็นแบบอย่างให้นิสิตได้นำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป

2. เน้นให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้มีการใช้กระบวนการวิจัยการศึกษาและสามารถนำกระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในงานครูและพัฒนาการศึกษา
4. ผู้สอนต้องปรับให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อเป็นการปลูกฝังความเป็นครู โดยเน้นให้นิสิตได้แสดงออกและมีส่วนร่วม
5. การจัดการเรียนการสอนต้องสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับครู โดยผู้สอนต้องปลูกฝังให้เห็นความสำคัญและเป็นแบบอย่างในเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
6. จัดการเรียนการสอนให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในปัจจุบันมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการสอนต่อไปในอนาคต
7. การเรียนการสอนต้องสร้างให้นิสิตมีความสนใจในข่าวสารรอบตัวสามารถวิเคราะห์ข่าวสารและสามารถนำข่าวมาเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน
8. การเรียนการสอนควรให้นิสิตได้มีโอกาสในการสัมผัสกับชุมชนได้เรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาที่ต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน และเป็นการเตรียมให้นิสิตได้มีความพร้อมที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกลได้
9. การเรียนการสอนควรมีการจัดให้มีการศึกษาดูงานการสอนจริงในโรงเรียน โดยให้นิสิตได้มีโอกาสในการเข้าสังเกตการณ์สอนของครูที่มีความเชี่ยวชาญมีผลงานการสอนที่ดีในแต่ละสาขา
10. เน้นการบูรณาการการเรียนรู้โดยการเรียนการสอนควรเน้นให้นิสิตได้มีการบูรณาการการเรียนการสอนอยู่เสมอ

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงการจรรยาวิชา ในหลักสูตรที่มีความเหมาะสม ผู้สอนมีวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการติดตามการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและมีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน โดยการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

แนวคิดที่เกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตร

อำนาจ จันทร์แป้น (2533) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตรไว้ในระบบหลักสูตรและการสอนซึ่งเป็นระบบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายต้องศึกษาทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งชัดเจนอันจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

Saylor, Alexander and Lewis (1981, อ้างใน อำนาจ จันทร์แป้น, 2553) ได้รวบรวมแนวคิดต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันและรวบรวมไว้ดังนี้

1. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นวิชาหรือเนื้อหาวิชา ได้แก่ การมองว่าหลักสูตรคือวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่มีครูผู้สอนและนักเรียนเป็นผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา คำว่าหลักสูตรถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง หมายถึง ชุดวิชาหรือรายวิชาที่จัดสอนหรือกลุ่มวิชาที่จัดไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตร์ หลักสูตรเตรียมแพทย์ เป็นต้น

2. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นประสบการณ์ หมายถึง หลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กพึงมีภายใต้การควบคุมดูแลของครูซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 หลักสูตรเป็นทางการเป็นหลักสูตรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งโรงเรียนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ

2.2 หลักสูตรที่เกิดจากการรับรู้เอาเองสิ่งที่ครูบอกว่าพวกเขาต้องพยายามทำอะไร

2.3 หลักสูตรที่เกิดจากการสังเกตสิ่งที่ผู้สังเกตมองเห็นขณะที่เขาสังเกตการสอน

2.4 หลักสูตรประสบการณ์สิ่งที่ผู้เรียนได้รู้ได้เห็นและเรียนรู้

3. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นจุดมุ่งหมาย ซึ่งในระยะต้น ๆ ของวิวัฒนาการทางหลักสูตรมักใช้จุดประสงค์และจุดหมายเป็นพื้นฐานในการวางแผนหลักสูตร สามารถประยุกต์เอาหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้กำหนดจุดมุ่งหมายโดยยึดเอาทักษะความรู้ที่จำเป็นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่มาเป็นฐาน โดยนิยามหลักสูตรว่า คือ รายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องทำและต้องประสบโดยการพัฒนาความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเรื่องของการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

4. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นแผนของโอกาสของการเรียนรู้ คำนิยามของหลักสูตรควรครอบคลุมเนื้อหาประสบการณ์และจุดมุ่งหมาย คำนิยามจึงควรออกมาในรูปการวางแผนหรือกลุ่มของความตั้งใจ ตั้งแต่เราเห็นว่าหลักสูตรคือสิ่งที่เราคาดหวังหรือตั้งใจการวางแผนหลักสูตรรวมทั้งแผนเฉพาะ (แผนย่อย) สำหรับโอกาสการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หลักสูตรไม่ได้จำกัดที่จุดมุ่งหมายแต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่การออกแบบหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ (หมายถึงการสอน) และการประเมินสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นนำมาพิจารณาและใช้วางแผนสำหรับประชากรเฉพาะกลุ่มการวางแผนหลักสูตรควรได้ระมัดระวังในเรื่องของมรรควิธีและเป้าหมาย

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรที่ดีย่อมส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน กล่าวคือหลักสูตรที่ดีจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปปฏิบัติได้ดีมีประสิทธิภาพ ทางด้านครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ (วันทนา มาเตียง, 2549)

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัวและสามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี

2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. หลักสูตรควรได้รับการจัดทำหรือพัฒนาจากคณะบุคคลหลายฝ่ายเช่นครูผู้ปกครอง ประชาชนนักวิชาการนักพัฒนาหลักสูตรและผู้บริหารได้มีส่วนร่วมและรับรู้ในการจัดทำหลักสูตร
4. หลักสูตรจะต้องจัดได้ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ
5. หลักสูตรควรมีกิจกรรมกระบวนการและเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นและพัฒนาการเรียนผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน
6. หลักสูตรควรบอกแนวทางด้านสื่อการสอนการใช้สื่อการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน
7. หลักสูตรควรมีลักษณะที่สนองความต้องการและความสนใจทั้งของนักเรียนและสังคม
8. หลักสูตรควรส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้านรวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
9. หลักสูตรควรชี้แนะแนวทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะและเจตคติได้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว
10. หลักสูตรควรจัดทำมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบเช่นข้อมูลทางด้านปรัชญาการศึกษาจิตวิทยาสังคมการเมืองการปกครองวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น
11. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติและ ความต้องการของผู้เรียน

จากแนวความคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหมายถึงกระบวนการในการจัดเนื้อหาวิชาหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้ได้ผลดี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา และจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ผู้สอน

1. ความหมายของผู้สอน

คำว่าผู้สอนหรือครูได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2525 (2531) อธิบายว่าครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ผู้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ในปัจจุบันคำว่าครูจึงค่อนข้างจะหมายถึงอาชีพประการหนึ่งในสังคมมากกว่าจะหมายถึงบุคคล

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชสรุปได้ว่า ความเป็นครูหมายถึงผู้ที่มีความรู้มีคุณความดีเอื้อเพื่อแผ่พรารถนาที่จะถ่ายทอดความรู้มีศรัทธามีความหวังดีอย่างบริสุทธิ์ใจ (อ้างอิงในอรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล, 2548)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 4 ว่า ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

2. บทบาทหน้าที่ของผู้สอน

ธีรศักดิ์ อัครบรร (2544) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมตั้งแต่เยาวชน ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมจนถึงประเทศชาติ ในสังคมยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและสับสน ปัญหาต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมชนิดใหม่ ๆ ปัญหาการแสดงออกทางเพศของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้น ผู้สอนต้องเป็นผู้เยียวยาสังคมเป็นผู้มีบทบาทและความสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหาสังคมทุกระดับ และนอกจากนั้นผู้สอนยังมีบทบาทและความสำคัญมากที่สุดอีกประการหนึ่งคือการป้องกันความเสื่อมโทรมของสังคมและประเทศชาติ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2548) จากความหมายคำว่า “ผู้สอน” ล้วนสะท้อนให้เห็นบทบาทหน้าที่ของผู้สอน ผู้สอนนั้นเป็นแม่พิมพ์ต้นแบบให้แก่ศิษย์ต้องสอนได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์เห็นเป็นแนวทางให้ศิษย์ได้ทำตาม มีค่ามากกว่าคำสอน ผู้สอนมีบทบาทหน้าที่หลายประการมาก หากจะถามว่าหน้าที่สำคัญที่สุดของผู้สอนคืออะไรคงเป็นที่หนักใจที่จะชี้ขาดหรืออาจจะมีผู้ไม่เห็นด้วยบางส่วน ผู้วิจัยขอยกคำถามที่มีผู้ติดตามพระพุทธเจ้าว่าทำไมลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าจึงเคารพเลื่อมใสพระองค์ไม่คืนคลายแม้ผู้ที่เคยบวชแล้วลาสิกขาไปพระพุทธเจ้าทรงตอบว่า “เพราะเราตถาคตสามารถแก้ปัญหาเรื่องทุกข้อให้เขาได้” ในทางพระพุทธศาสนาได้แนะนำให้ครูปฏิบัติต่อศิษย์ตามหลักทศ 6 ซึ่งหนึ่งในทศทั้ง 6 คือ ทักขินทิสทศเบื้องต้นว่าได้แก่ครูอาจารย์ ครูอาจารย์อนุเคราะห์ศิษย์ที่สำคัญดังนี้

1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
4. ส่งเสริมยกย่องความดีงามความสามารถให้ปรากฏ
5. สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทศคือสอนฝึกให้สามารถใช้วิชาเลี้ยงชีพและรู้จักดำรงรักษาตนในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี

3. ลักษณะการสอนที่ดีของผู้สอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) การสอนลักษณะที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีจัดเป็นการสอนที่ดีทั้งสิ้นการสอนที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีครบองค์ประกอบของการสอนอันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอนการจัดเนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อการสอนและการวัดผลและประเมินผล

2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ความคิดด้านเจตคติ และด้านทักษะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้งคิดชอบและปฏิบัติดีเกิดการเจริญเติบโตทุกด้านอย่างขึ้น บานและแจ่มใส
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับ เนื้อหาและกับผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองหรือได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรเช่นหลักสูตรเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นเน้นการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และการแสวงหาความรู้ อย่าง มีกระบวนการผู้สอนก็ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติดังที่หลักสูตรกำหนดไว้
6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป เช่นการสอน โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์วิจารณ์ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อม ดีกว่าวิธีสอน โดยบอกความรู้ให้หรือกระทำให้ดูแต่เพียงอย่างเดียวการให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ทั้ง ความรู้ความคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันปัจจุบันและอนาคตได้ย่อมเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน
7. เป็นการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนตลอดจนจบ กระบวนการสอน เช่น ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจใช้คำถามกระตุ้นให้คิดใช้วิธีการสอนหลาย รูปแบบที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำได้ทดลองได้คิดค้นคว้า ฯลฯ ย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจ
8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศด้านวัตถุและด้าน จิตใจบรรยากาศด้านวัตถุหมายถึงการมีสภาพห้องเรียนอุปกรณ์การเรียนและสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้ออำนวยให้เกิดความสบายตาสบายใจในการเรียนส่วนด้านจิตใจหมายถึงการที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับ นักเรียนด้วยดีให้ความเป็นกันเองให้ความเมตตาความรักความอบอุ่นแก่นักเรียนทำให้นักเรียนเรียน ด้วยความสุขมีชีวิตชีวาและไม่ตึงเครียด
9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมเช่นการให้รางวัล และการลงโทษที่พอดีการให้คำชมการจูงใจเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นภายในการให้ผู้เรียนได้ รับทราบผลงานของตน โดยทันทีการให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จของตนการคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลการให้เรียนจากสิ่งที่ยากไปยาก ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี
10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้ผู้เรียนมีอิสระ ในการแสดงความคิดเห็นเป็นผู้เรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกันได้ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามฝึกการทำตาม ข้อกำหนดของกลุ่มและฝึกระเบียบวินัยในตนเองสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปูพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมและการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ หมายถึง มีลำดับขั้นตอนการสอนที่ไม่สับสนในการสอนจำเป็นต้องมีการเตรียมการสอนเตรียมจัดลำดับการสอนให้สอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสมตั้งแต่ขั้นนำขั้นสอนและขั้นสรุปกระบวนการสอนจะมีขั้นตอนแตกต่างกันไปตามลักษณะของวิธีสอนที่นำมาใช้เช่นวิธีสอนแบบสาธิตย่อมมีขั้นตอนการสอนแตกต่างจากวิธีสอนแบบทดลอง ผู้สอนต้องวางแผนจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ถูกต้อง

12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลักการเรียนโดยอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การซักถาม การทดสอบ การค้นคว้ารายงาน การทำแบบฝึกหัด ฯลฯ การวัดผลประเมินผลจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและวัดผลสำเร็จของผู้สอน ผู้สอนจะนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับพิจารณาการสอนของตนว่ามีข้อบกพร่องที่องค์ประกอบการสอนข้อใดทำให้แก้ไขได้ตรงจุดเพื่อความสมบูรณ์ของการสอนครั้งต่อไป

13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิถึญาณความเป็นครูสอนด้วยความกระตือรือร้นสอนด้วยความตั้งใจ ความเต็มใจและความมั่นใจบุคลิกภาพ ท่าทีการแสดงออกของผู้สอนจะสะท้อนให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของผู้สอนได้ดี ถ้าผู้สอนมีความรู้สึกที่ดีทั้งต่อผู้เรียนและต่ออาชีพผู้เรียนส่วนใหญ่จะเรียนด้วยความศรัทธาด้วยความสุขด้วยความตั้งใจและความเต็มใจเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นสรุปได้ว่า ลักษณะการสอนที่ดีของครูผู้สอนนั้นเป็นการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข กล่าวได้ว่าผู้สอนของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์จะต้องเป็นผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนได้อย่างดีและนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ครูเป็นผู้ที่ต้องรับภาระหนักเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณงามความดีนำเอาความสำคัญยิ่งต่อการคงอยู่ของประเทศชาติเพราะครูคือผู้นำสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อศิษย์เพื่อให้ศิษย์ไปสร้างสิ่งที่ดีงามยิ่งขึ้นให้กับสังคมต่อไป

วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ความหมายของวิธีการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ “วิธีการสอน” ไว้ดังนี้

วารี ธีระจิตร (2530) ให้ความหมายไว้ว่าวิธีการสอนคือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่พึงปรารถนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

กาญจนา เกียรติประวัติ (2534) ให้ความหมายไว้ว่าวิธีการสอนหมายถึงวิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนเนื้อหาวิชาและสื่อการสอนเพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าวิธีการสอนเป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ประเภทของวิธีการสอน

วิธีการสอนมีหลายวิธีแต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปแต่เมื่อได้พิจารณาด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2540)

1. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered method) เป็นวิธีที่ครูเป็นผู้จัดและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่เช่นเป็นผู้วางแผนดำเนินการและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนมีบทบาทน้อยในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนตัวอย่างของวิธีการสอนแบบนี้เช่นวิธีการสอนแบบบรรยายแบบสาธิตแบบใช้คำถามแบบใช้หนังสือเรียน เป็นต้น

2. วิธีการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (pupil-centered method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานให้ข้อเสนอแนะส่งเสริมให้กำลังใจและช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาวิธีการสอนแบบนี้ช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพราะเป็นการเรียนจากการกระทำและเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนเช่นวิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมแบบบทบาทสมมติแบบวิทยาศาสตร์แบบทดลอง เป็นต้น

3. ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ ได้ผลดี หมายถึงการสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมายนักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วไลพร คุโณทัย (2530) ให้ความหมายไว้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึงสภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จุดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพน่าสนใจและผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2521) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่าหมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียน ทั้งโดยครูและนักเรียนเช่นการสอนให้นักเรียนค้นคว้าอภิปรายการบรรยายการอบรมการสาธิตการปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการและการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1. ความหมายของการวัดและการประเมินผล

บัญชา แสนทวี (2542) กล่าวว่า การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการวัดที่มีความชัดเจน ส่วนที่สอง ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้วัดที่ต้องมีหน่วยที่ใช้ในการวัดมาตราเปรียบเทียบกับระหว่างหน่วยที่ได้จากการวัด และส่วนที่สาม ได้แก่ การแปลผลและนำไปใช้ส่วนการประเมินเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานโดยปกติการประเมินต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดที่เป็นปรนัยแต่บางครั้งการประเมินต้องอาศัยการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น การประเมินมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ ข้อมูลจากการวัด ส่วนที่สอง ได้แก่ การตีความหมายและส่วนที่สาม ได้แก่ การกำหนดคุณค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน และการวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ต้องระบุสิ่งที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน ผู้ประเมินต้องทราบว่าผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมินประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญอะไรบ้าง เพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

1.2 เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสม ผู้ประเมินต้องเลือกเครื่องมือรูปแบบคำถามที่ใช้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะหรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือที่เลือกให้ผลที่ถูกต้องมีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้

1.3 ควรใช้วิธีการวัดหลายอย่างประกอบกัน เนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิดมีข้อดี/ข้อเสียที่แตกต่างกัน ผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนและต้องทำการวัดหลาย ๆ ครั้ง

1.4 ควบคุมความคลาดเคลื่อนจากการวัดให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การวัดคุณลักษณะใดก็ตามจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้ประเมินควรศึกษาถึงแหล่งของความคลาดเคลื่อนและพยายามขจัดให้เหลือน้อยที่สุด

1.5 ใช้สารสนเทศจากการประเมินสำหรับการตัดสินใจการประเมินเป็นกระบวนการของการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งที่ดีขึ้นการประเมินมิได้สิ้นสุดเมื่อทราบผลการประเมินแต่การประเมินมีความสำคัญอยู่ที่การนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ดีในการจัดการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (2544) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลทางการศึกษาไว้ดังนี้ การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะกำหนดปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัดออกมาเป็น

จำนวนหรือตัวเลขซึ่งแทนคำอธิบายคุณลักษณะที่กำลังวัด โดยจะอธิบายลักษณะของบุคคลให้อยู่ในรูปของระดับของคุณลักษณะนั้นแบบต่อเนื่อง เช่น แทนที่จะบอกว่าคนนี้สูงคนนี้น้ำหนักน้อยกว่าก็กำหนดเครื่องมือและมาตราวัดให้แทนคุณลักษณะนั้นในลักษณะตัวเลขที่มีหน่วยวัดเท่ากันในลักษณะต่อเนื่องโดยวัดว่าคนนี้สูง 167 เซนติเมตรคนนี้มีระดับไอคิว 135 หรือคนนี้น้ำหนัก 35 กิโลกรัม เป็นต้น

การประเมินผลทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีระบบแบบแผนเพื่อที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใดการประเมินผลจะบอกทั้งปริมาณและคุณภาพของผู้เรียนร่วมด้วยการตัดสินใจทางคุณค่าของพฤติกรรมต่าง ๆ ใน 2 ความหมายคือ

1. การประเมินผล คือ การสรุปพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่ปริมาณโดยใช้การตัดสินใจ
2. การประเมินผล คือ การสรุปพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่คุณภาพโดยการเก็บรวบรวม

ข้อมูลหลักฐานด้วยวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การวัดด้วยเครื่องมือวัดเชิงปริมาณและใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพโดยการประเมินทั้ง 2 ความหมายมักจะใช้คำว่า Evaluation คือการพิจารณาตรวจสอบคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

2. ลักษณะของการวัดและการประเมินผล

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2544) กล่าวว่าเพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของหลักสูตรในขณะเดียวกันชี้แนะข้อบกพร่องของหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมการวัดและประเมินผลควรมี 3 ลักษณะคือ

1. การประเมินโดยเน้นหลักสูตรคือการประเมินสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอุปมาดังผืนผ้าของการศึกษาที่ประกอบด้วยเส้นยืน (การจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้) และเส้นนอน (การวัดและประเมินผล)
2. การประเมินนำการสอนในกรณีที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องประเมินในสิ่งที่ควรประเมินที่มีได้เน้นในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าต่อไป

3. การประเมินบริบททั้งทางปริมาณและคุณภาพ โดยเน้นพัฒนาการของผู้เรียนทั้งระดับความสามารถและคุณภาพในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

3. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

อัญชลี พริ้มพรายและคณะ (2548) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดทักษะและความรู้สึกรักคิดต่างๆและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุดการสอนที่ดีจึงต้องมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนจึงหมายถึงวัสดุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ภาพสถาบัน

สถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด

พันธิ์ดี ทับทิมและคณะ (2549) กล่าวว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการจัดท้าวสตุทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่มาเป็นสิ่งประกอบการสอน การจัดการเรียนการสอนไม่จำเป็นจะต้องเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น หากต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ เป็นเครื่องมือช่วยสอนของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากขึ้น มีความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้นเกิดการรับรู้ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

เรื่องชัย ปริบาล (2546) ได้ระบุว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน วิชาภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย ทศนคติที่มีต่อวิชา ครูผู้สอน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน และตนเอง

นิกสัน วังโพธิ์ (2548) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ปริญญา เกษประสิทธิ์ (2550) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า สื่อการสอนสื่อโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ โรงเรียนเล็ก ๆ ที่งบประมาณน้อยจะมีปัญหาทางการจัดทำสื่อการสอน ด้านบุคลากรครู ภาษาอังกฤษโดยตรงขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการ บางโรงเรียนไม่มีบุคลากรที่จบทางด้าน การสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ ด้านการจัดทำหลักสูตรที่ส่วนใหญ่ประยุกต์มาจากแกนกลางของ กลุ่มสาระวิชา การนำมาใช้ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับบริบท และสภาพแวดล้อมของเด็กในแต่ละ โรงเรียน นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาแบบปกติ กับโรงเรียนประถมศึกษา แบบขยายโอกาสทางการศึกษา เมื่อนำมาเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันมากจนเกิดนัยสำคัญ

ธนกฤต ถาวรรัตน์ (2550) ระบุว่า นักเรียนเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ทักษะความสามารถของผู้เรียนและกิจกรรมด้านการสอน เทคนิคการสอน ระดับความรู้ของผู้ปกครอง ความคาดหวังในอนาคตของผู้เรียน โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษ ทศนคติต่อการเรียน

วิลาวัลย์ กองสะดี (2552) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มีองค์ประกอบ 9 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะผู้สอน ด้านการบริหารหลักสูตรและการบริการ ด้านประวัติดูแลหลังของผู้เรียน ด้านการบริหารของสถาบัน ด้านคุณลักษณะผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ด้านวิธีการสอน ด้านภาระหน้าที่ของผู้เรียน ด้านเจตคติของผู้เรียน และด้านแรงจูงใจของผู้เรียน

สุวภัทร แก้วกล้า (2554) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิต ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน

ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านครอบครัว และด้านตัวนักเรียน

กฤศวรรณ ประเสริฐสิทธิ์ (2557) ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย นิสัยในการเรียนของนักศึกษา การปรับตัวของนักศึกษา เจตคติที่มีต่อผู้สอน เวลาที่ใช้ในการศึกษา และระยะเวลาการเดินทาง

พัชสุดา กัลป์ยามวุฒิ (2558) ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านผู้สอน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบัน

ชนิดา ยอดสาลี (2559) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านผู้บริหาร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักวิชาการ สามารถสังเคราะห์ได้ตามตาราง 2.3

ตาราง 2.3 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนักวิชาการ

ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	เรื่องชัย ปรินบาล (2546)	นิกสัน วังโพธิ์ (2548)	ปริญญา เกษประสิทธิ์ (2550)	ฉนภฤต ฉาวรัตน์ (2550)	วิลาวัลย์ กองเสงตี (2552)	สุวภัทร แก้วกล้า (2554)	รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554)	ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555)	กฤตวรรณ ประเสริฐสิทธิ์ (2557)	พิชิตดา กลัปปยานวุฒิ (2558)	ชนิดา ยอดสาลี (2559)	รวม
1	ปัจจัยด้านผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
2	ปัจจัยด้านผู้สอน	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	8
3	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบัน	✓		✓		✓	✓		✓		✓		6
4	ปัจจัยด้านครอบครัว		✓		✓		✓	✓	✓		✓		6
5	ปัจจัยด้านการบริหาร					✓						✓	2
6	ปัจจัยด้านการบริหารหลักสูตรและการบริการ			✓		✓							2
7	ปัจจัยด้านระยะเวลาการศึกษา									✓			1
8	ปัจจัยระยะเวลาการเดินทาง									✓			1
	รวม	3	2	4	3	5	3	3	3	4	4	3	37

จากตาราง 2.3 พบว่า จากการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยใช้ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไปใช้กำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบัน และปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ปัจจัยด้านผู้เรียน

การที่ผู้เรียนรู้ทิศทางในการพัฒนาตนเองได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงพฤติกรรมนิสัยการเรียนให้ได้ จะเป็นหนทางที่นำความสำเร็จมาสู่ตนเองตามขั้นตอนที่เสนอแนะดัง สุรรัตน์ เทียวเจริญ (2543) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในด้านผู้เรียน ดังนี้

1. บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการกล่อมเกลาและหล่อหลอมมาจากครอบครัวและรับการขัดเกลาจากโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการปกครองและเป็นผลกระทบต่อการเรียน เช่น

นิสัยก้าวร้าว ชอบทำลายสิ่งของ อวดดี เลินเล่อ ฝ่าฝืนระเบียบ ชอบทำตัวเด่น เป็นคนขี้อาย

2. สุขภาพ หากเด็กมีโรคประจำตัวก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและอาจทำให้เด็กเกิดปมด้อย เกิดความท้อถอยในการเรียนได้

3. การปรับตัวให้เข้ากับระบบต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ระบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ เพื่อน ครูผู้สอน

4. การวางแผนการเรียน เด็กค้นหาความชอบของส่วนตัวยังไม่เจอ จะเรียนอะไรดี เพื่อนจะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ยังไม่มีเป้าหมายชีวิตอย่างไร

5. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางโทรทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต

6. การคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีผลต่อเจตคติและพฤติกรรมการเรียนการสอน ตามลักษณะของกลุ่มเพื่อน เช่น การเลือกวิชาเรียน และแผนการเรียน

7. นิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน และการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับ กฤตวรรณ ประเสริฐสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ได้แก่

1. เวลาที่ใช้ในการศึกษา เวลาที่นักศึกษาใช้ในการอ่านทบทวน ทำการบ้าน หรือทำแบบฝึกหัดนอกเหนือจากที่อาจารย์กำหนดภายนอกชั้นเรียน โดยรวมทั้งการทบทวนในที่พัก และการทบทวนที่มหาวิทยาลัย

2. นิสัยในการเรียนซึ่งเป็น พฤติกรรมในการเรียน ที่นักศึกษาประพฤติหรือแสดงออก และปฏิบัติเป็นประจำเกี่ยวกับ การเข้าห้องเรียน การฝึกฝนหรือทบทวนการทำแบบฝึกหัด ถ้าขาดเรียนก็จะพยายามตามเนื้อหาที่เรียนให้ทันเสมอ เป็นต้น

3. การปรับตัวของนักศึกษา เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ในด้านการเรียน เช่น การทบทวนบทเรียนกับเพื่อน ๆ การทำงานเสร็จหรือส่งทันเวลา การทราบวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อน ๆ การมีเพื่อนสนิทที่สามารถพูดคุยปรึกษากันได้ทุกเรื่อง การมีเพื่อนที่คอยให้กำลังใจในการเรียน ความชอบทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ เป็นต้น

4. เจตคติทางการเรียนเป็น ความรู้สึก ความพึงพอใจ ความคิดเห็น และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อวิชาเรียน

5. เจตคติต่อครูผู้สอนเป็นความรู้สึก ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อครูผู้สอน ในด้านความรู้ความสามารถ เทคนิควิธีการสอน และการประพฤติปฏิบัติตัวต่อนักเรียน

การที่ผู้เรียนรู้ทิศทางในการพัฒนาตนเองได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะปรับพฤติกรรมนิสัย การเรียนให้ได้ จะเป็นหนทางที่นำความสำเร็จมาสู่ตนเองตามขั้นตอนที่เสนอแนะดังนี้ (วิลาวลัย กองสะดี, 2552)

1. พิจารณาตนเองดี ผู้เรียนควรวิเคราะห์ตนเองว่า มีข้อบกพร่องในการเรียนอย่างไร ทำไมถึงไม่เข้าใจ ทำไมจึงเรียนไม่รู้เรื่อง ทำไมจึงตอบไม่ได้ พยายามตอบคำถามเหล่านั้นให้ได้ พยายามหาข้อดี ข้อดีของตนเอง เพื่อพิจารณาแก้ไขตนเองได้

2. เปลี่ยนวิธีการคิด เลิกคิดว่าตนเองไม่ฉลาด ต้องเชื่อมั่นว่า คนทุกคนต้องพัฒนาได้ ไม่มีใครเก่งมาตั้งแต่เกิด คนเราจะเก่งได้ต่อเมื่อ มีความมุ่งมั่น ทুমเทที่จะเรียนรู้อย่างจริงจัง ต้องคิดว่า เรา "เราต้องทำได้แน่นอน" ไม่มีอะไรที่คนตั้งจิตมั่นทำไม่ได้

3. จิตมั่นต่อผลลัพธ์ การที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างดีนั้น อยู่ที่ความมุ่งมั่น จริงจังทำให้สำเร็จ พยายามให้กำลังใจตนเองบ่อย ๆ และต้องเชื่อมั่นตนเองว่าทำได้ การที่มีจิตมุ่งมั่นยอมเป็นพลังทำให้ความฝันเป็นจริงได้ ใช้ธรรมชาติของความมานะพากเพียรพยายามต่อสู้ความท้อถอยหมดกำลังใจให้ได้ ต้องเอาชนะความเกียจคร้าน ความกลัว ความสิ้นหวังของเราให้ได้ จะต้องมุ่งผลสำเร็จที่ดี น่าภูมิใจ เป็นไปตามปรารถนาให้ได้

4. ปรับพฤติกรรม ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบมากขึ้น ตั้งใจฟังการรายงานของเพื่อน ไม่ขาดเรียน เข้าชั้นเรียนตรงเวลา ส่งการบ้านทันเวลาทุกวัน

5. ทำตารางเรียน ทำตารางเวลาของตนเอง จัดวินัยในการเรียน เช่น จะใช้เวลาทบทวน ตอนเช้าวันละครึ่งชั่วโมง แต่จะวันจะทำอะไรบ้าง ก่อนไปโรงเรียน ก่อนเข้าห้องเรียน หลังเลิกเรียน ก่อนนอน ทุกวันหากให้เวลาต่อการเรียน วันละ 1-2 ชั่วโมง ก็เพียงพอ แล้วยังมีเวลาสำหรับการนอนพักผ่อน ช่วยงานบ้าน จัดห้องตนเอง เป็นต้น

6. เขียนความมุ่งหวัง ให้เอากระดาษเขียนตัวโต ๆ ปะไว้ที่โต๊ะเรียนเตือนใจตัวเองตลอดเวลาว่าต้องตั้งใจ ตอบแทนพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ “จะตั้งใจเรียน จะสร้างอนาคตที่ดี” เขียนคำเตือนสติไว้สั้นๆ เพื่อจะมีความหวังและไม่หลงระเหิงไปกับความสุขชั่วขณะที่ทำให้เกิดผลร้ายตามมาในภายหลัง เช่น เทียวเล่น คุยมากไปก็ไม่มีเวลาเรียนได้เต็มที่ ดังนั้นผู้เรียนต้องเขียนคำมุ่งหวังไว้เตือนตาเตือนใจตนเองตลอดเวลา และต้องตรวจสอบว่ามีความก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ และจะทำให้สามารถทำตามที่มุ่งหวังไว้

7. ปฏิบัติดังแผน เมื่อผู้เรียนตั้งจุดมุ่งหมายไว้ตามที่วิเคราะห์ตนเอง ปรับวิธีการคิด ตั้งใจมุ่งมั่นว่าจะต้องเรียนให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ปรับพฤติกรรมตนเอง วางแผนการเรียนทำตามแผน เขียนความมุ่งหวังในชีวิตได้เตือนสติตนเองแล้ว เมื่อมีอุปสรรคใดมาขัดขวางความตั้งใจนั้น ๆ ต้องพยายามฟันฝ่าอุปสรรคให้สำเร็จ

รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) กล่าวว่า ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร เจตคติต่อวิชาชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ในส่วนของชนิดา ยอดสาลี (2559) กล่าวถึง ปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนนั้นมีผลให้นักเรียนตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น
5. นักเรียนมีความถนัดทางการเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น
6. สภาพแวดล้อมที่บ้านของนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
7. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีผลต่อตัวนักเรียนและ ผลการเรียนของนักเรียน

สำหรับ เรืองเดช วงศ์หล้า และคณะ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางรายวิชาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางรายวิชาของนักศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เกิดจากปัจจัยของตัวนักศึกษาเอง ได้แก่ นักศึกษา ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวิชาการเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาขาดทักษะการเรียนในระดับอุดมศึกษา มีทักษะความรู้ขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะความรู้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ค่อนข้างต่ำ ขาดวุฒิภาวะในการเรียนในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาจำนวนมากวางแผนการเรียนไม่เป็น นักศึกษายังไม่มีการศึกษาเป็นกลุ่มย่อย

ปัจจัยด้านครู

ตัวครูผู้สอนถือเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นจากพฤติกรรมการสอน การควบคุมชั้นเรียน บุคลิกภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครู อาจารย์มีอิทธิพลมากในการทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ดังที่ รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) ได้กล่าวถึง ปัจจัยด้านเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน คุณภาพการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนของครู สำหรับ ณีภูติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครู เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะว่าปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มพูน และนำพาการเรียนของนักเรียนไปยังจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่ง

ครูผู้สอนจะต้องพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หากครูสอนมีความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีเทคนิคช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี มีอารมณ์แจ่มใส อธิบายและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ใฝ่หาความรู้ และยกย่องชมเชยเมื่อทำความดี ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและมีความตั้งใจเรียน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะว่าทำให้นักเรียนมีความไว้วางใจ เกิดความเป็นกันเอง มีกำลังใจในการเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทำ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย หรือไม่เข้าใจในบทเรียน ครูยกย่องชมเชยเมื่อเสนอความคิดสร้างสรรค์ คอยช่วยเหลือ แนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหา ในส่วนของชนิดา ยอดสาลี (2559) ระบุถึงปัจจัยด้านครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่

1. ประสบการณ์ในการสอนของครูทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น
2. ครูสอนตรงตามสาขาวิชาที่จบทำให้นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามเนื้อหา
3. พฤติกรรมการสอนของครูมีผลต่อการคิด การพัฒนาการเรียนของนักเรียน
4. การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนทำให้นักเรียนได้รับความรู้และพัฒนาด้านเทคโนโลยี
5. การสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครูผู้สอน ทำให้ครูเข้าใจในตัวนักเรียนแต่ละคนมากขึ้นสามารถส่งเสริมสนับสนุนหรือแก้ไขได้เต็มที่
6. คุณภาพการสอนของครูมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน
7. ครูมีบุคลิกภาพดี มีส่วนช่วยให้นักเรียนอยากเรียนและสนใจการเรียนเพิ่มมากขึ้น
8. การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายในสถาบัน

สำหรับสถาบันการพลศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีทั้งหมด 4 วิทยาเขต แต่ละวิทยาเขตมีสภาพแวดล้อมและบริบทที่คล้ายกันและแตกต่างกัน โดยเฉพาะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมในแต่ละวิทยาเขตมีบริบทคล้ายกัน แต่อาจจะแตกต่างกันตามนโยบายผู้บริหารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ บรรยากาศภายใน ซึ่งพัชสุดา กัลป์ยามวุฒิ (2558) ได้ระบุ สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและบรรยากาศของสถานศึกษา ในชั้นเรียนมีกลุ่มเพื่อน นอกห้องเรียนมีกลุ่มเพื่อน ครู คนอื่น ๆ สภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและสถานศึกษาจะช่วยส่งเสริมหรือ บั่นทอนแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานของผู้เรียนได้ดังนี้

1. ถ้าผู้เรียนได้รับรู้ว่า เวลาเรียน เวลาทำงานมีเพื่อนและครูเป็นกำลังใจและช่วยเหลือ

แนะนำ ก็จะเกิดกำลังใจในการเรียน ขณะเดียวกันถ้าเพื่อนกลั่นแกล้ง ครูดูมากเกินไป ก็จะบั่นทอนความอยากเรียนของนักเรียน

2. การยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครู ในด้านความสำเร็จของการเรียนก็เป็นกำลังใจให้อยากเรียน

3. การรู้ถึงผลของการเรียน เช่น การทดสอบ การแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้ใช้ความพยายาม มีแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานได้

4. ระเบียบและกฎเกณฑ์ของสถาบัน สถาบันที่เข้มงวดเกินไปในด้านระเบียบ เช่น ระเบียบการแต่งกาย โดยเฉพาะวัยรุ่นทำให้ผู้เรียนเกิดความคับข้องใจ เกิดความขัดแย้งกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่หยาบหยาบเกินไป เป็นเหตุให้แรงจูงใจลดลง เพราะบรรยากาศของสถาบันไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ สถาบันสกปรก เสียงยานพาหนะหนวกหู ห้องเรียนร้อนอบอ้าวก็ไม่สร้างแรงจูงใจในการเรียนเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจจึงเกิดจากปัจจัยใน หลาย ๆ ด้าน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียน โดยให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงในการเรียนและการทำงานจึงต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวผู้เรียนเองและสภาพแวดล้อมด้วย

ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยอันดับหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของผู้เรียน มีการวิจัยภูมิหลังของครอบครัว เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาของพ่อแม่ ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่เป็นเรื่องของการที่พ่อแม่จัดระบบการดูแลวิธีการเรียนของลูก การให้ลูกทำการบ้าน รายงานตามกำหนดเวลา ตลอดจนการส่งเสริมทางวิชาการให้แก่ลูก จะเป็นผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมากกว่า (วิลาวลัย กองสะดี, 2552) ดังนั้น ครอบครัวจึงเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียนซึ่งอาจจะช่วยได้หรือไม่ได้ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ วิธีการเวลาที่ผู้ปกครองจะให้แก่บุตรหลาน แต่ในสถานศึกษาอาจสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้ สำหรับ รุ่งฤดี กล้าหาญ (2554) กล่าวว่า ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การเอาใจใส่ในการเรียนของผู้ปกครอง สำหรับ ญัตติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) ระบุถึงปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะว่าผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ ผลการวิจัยหลายเรื่องได้ค้นพบตรงกับการวิจัยนี้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (มินตรา สิงหนาค, 2552; วิวัตร์ พงษ์สุภา, 2544; สุพร ชัยเดชสุริยะและพัชรี วรจรัสรังสี, 2554; Koutsoulis & Compbell, 2001) ดังนั้น ผู้ปกครองจะต้องมีบทบาทในด้านการพัฒนาโรงเรียนด้านหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตาม

ความต้องการของชุมชน ด้านการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เชิญผู้มีประสบการณ์ให้ความรู้แก่นักเรียนด้านการวางแผนการศึกษา มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ส่งเสริมและแก้ไขเด็กที่มีปัญหา ด้านบุคลากรให้ข้อคิดเห็นในภารกิจหลักของโรงเรียน ประเมินผล การเรียนรู้ สร้างคุณภาพมาตรฐานผู้สอนได้ ด้านการปกครอง ให้ความร่วมมือประสานกับฝ่ายปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน

2. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะว่าบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่สำคัญก็คือ การให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียน โดยให้โอกาสนักเรียนเป็นตัวของตัวเอง ให้ความรัก ความอบอุ่นเท่าที่มีโอกาสที่จะทำได้ สนับสนุนนักเรียนในด้านต่าง ๆ กระตุ้นเตือนให้นักเรียนรู้จักการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา การอยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์ที่อบอุ่น เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน อุดหนุนเสียสละ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยหลายเรื่องได้ค้นพบตรงกับการวิจัยนี้ว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน (มินตราสิงหนาค, 2552; นงเยาว์ สุรินทร์กุล, 2546; ดวงมณี ยะอัมพันธ์, 2539; Israel, Beaulieu & Hartless, 2001) ดังนั้น ครอบครัวจะต้องสร้างแรงบันดาลใจ ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความห่วงใยตลอดเวลา ในการพัฒนาแบบแผนพฤติกรรมที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม เรียนรู้ระเบียบทางสังคมและวัฒนธรรม จัดการและคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัวในทางสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมั่นคง จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

โดยสรุปในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งได้จากการวิเคราะห์และทบทวนเอกสาร แนวคิด ได้ตัวแปรที่เป็นปัจจัยย่อยประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครอง

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา ในส่วนของสถาบันการพลศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ.2548 มาตรา 7 กล่าวคือ “ให้สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการและบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการวิชาการ การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แก่ท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา

นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายรวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย” ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงต้องพัฒนาสู่การเป็นแหล่งองค์ความรู้และองค์การที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2558 อีกทั้งยังจัดการศึกษาการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการศึกษา ให้มีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาชาติและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การจัดการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนกีฬา และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพครูและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สนองต่อการพัฒนาทางด้านการศึกษาควบคู่กับการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศเน้นคุณธรรม จริยธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2536 :12-13) ได้กล่าวไว้ว่า คำว่า “สรีระ” หรือ “Physical” หมายถึง ร่างกาย นั่นคือลักษณะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ความแข็งแรงของร่างกาย พัฒนาการของร่างกาย ทักษะของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย และอื่น ๆ เมื่อเติมคำว่า “Education” เข้าไปเป็น “Physical Education” นั้นหมายถึง ขบวนการทางการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ซึ่งช่วยเพิ่มพูนและพัฒนาร่างกายของมนุษย์ให้ดีขึ้น หรือกล่าวได้ว่า พลศึกษาคือวิชาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และทักษะ โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายต่าง ๆ หรือกีฬาต่าง ๆ เป็นสื่อการเรียนการสอน และนักเรียนจะมีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ จากการที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นมาเป็นอย่างดีแล้วนั้น ปรัชญาของวิชาพลศึกษาจะเป็นตัวกำหนด จุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาในทุก ๆ ระดับ องค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งควรพิจารณาร่วมกันไปด้วย คือตามหลักธรรมชาติแล้ว ร่างกายของคนเราจำเป็นต้องมีการเคลื่อนไหว เพื่อความเจริญเติบโต การเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมเกี่ยวกับร่างกาย ยังทำให้เกิดความสนุกสนานเป็นนันทนาการ ช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ช่วยในการเข้าสังคม ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นการสำรวจหรือทดสอบความสามารถและช่วยทำให้สุขภาพดียิ่งขึ้นฉะนั้น จึงสรุปจุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษาได้เป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป (general objective)

เป็นจุดมุ่งหมายระดับปรัชญาของวิชาพลศึกษา ตามที่นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษาและกีฬาได้ให้ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวิชาพลศึกษาและกีฬา ไว้ดังนี้

Good. (1959:368) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา ว่า หมายถึง โครงการการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทต้องใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ๆ

ทั้งหลาย ซึ่งจัดไว้เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย ทักษะการเคลื่อนไหวทางกลไก เจตคติต่างๆ และนิสัยแห่งความประพฤติอันดีงามที่พึงประสงค์ทั้งหลายทางด้านร่างกาย การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาจะช่วยให้อารมณ์เจริญเติบโตและแข็งแรงทางด้านจิตใจ พลศึกษาและกีฬาช่วยเพิ่มพูนความเชื่อมั่น ความคิดริเริ่ม ความรอบคอบไหวพริบดี จิตใจโอบอ้อมอารีมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ทำให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ทางด้านอารมณ์ผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา รู้จักควบคุม อารมณ์ มีความอดทนอดกลั้น ในสิ่งที่ไม่พอใจเป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส อยู่เสมอ ช่วยลดความตึงเครียดของสภาพจิตใจลงได้มาก ทางด้านสังคม พลศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระเบียบวินัย รู้จักเคารพกติกาอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมมีความเสียสละมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความสามัคคีในหมู่คณะส่งเสริมให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

จรรยา แก่นวงศ์คำ (2523 : 17) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาไว้ว่า เป็นกระบวนการด้านการศึกษารับรู้ การเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญงอกงาม และมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษา ที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้

Camille & Rosalind. (1963:54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เป็นโปรแกรมหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ในการเคลื่อนไหวของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นใช้ในการดำเนินชีวิตสำหรับโลกยุคปัจจุบัน หรือการพัฒนาการเคลื่อนไหวเป็นสื่อและการกระทำเหล่านั้นจะต้องมีข้อกำหนดเป็นเกณฑ์แสดงออกอย่างชัดเจน หรือแสดงโดยใช้หลักความจริงตามธรรมชาติ

Bucher. (1960:34) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งในกระบวนการ การศึกษาทั้งหมด ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทางกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ได้วางไว้ที่วางไว้ข้างต้น

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2540:39) ได้ให้ความหมายของพลศึกษาไว้ว่า พลศึกษา คือ ผลรวมของกิจกรรมทางกายต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ได้เลือกสรรมาแล้วตามชนิดและนำมาดำเนินการตามประเภทของผลที่เกิดขึ้น

สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2540:14 – 15) ให้ความหมายของการจัดการเรียนพลศึกษาว่าการพลศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งทางกาย ทางใจ ทางการส่งเสริมสุขภาพและสมรรถภาพทั้งยังเป็นการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมออกกำลังกายที่ถูกต้อง การสร้างคนให้รู้จักวิธีการ ส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้มีชีวิตที่ยืนยาวและกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมพลศึกษา

ต้องพัฒนาทั้งหลักสูตร บทบาทและการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในฐานะนักสุขภาพที่ดี

Wood. (1988:2017-A) ได้วิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษาระหว่างนักเรียนเก่งและไม่เก่งทางด้านวิชาการ” ประชากรเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 802 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่งทางด้านวิชาการจำนวน 369 คน และที่เรียนไม่เก่งทางด้านวิชาการจำนวน 433 คน ใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาพลศึกษาสำหรับเด็ก (CATPA) พบว่า

1. นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อกิจกรรมพลศึกษา
2. นักเรียนมีความเชื่อว่าการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเป็นโอกาสอันดีในการเข้าร่วมมากที่สุด
3. นักเรียนเห็นคุณประโยชน์ของกิจกรรมพลศึกษาทางด้านสุขภาพและสมรรถภาพมากที่สุด
4. การร่วมกิจกรรมพลศึกษาเพื่อลดความเครียดเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการมากที่สุด
5. มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนหญิง ที่เรียนเก่งและไม่เก่งในด้านเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา
6. นักเรียนที่เรียนเก่งจะไม่ปฏิบัติกิจกรรมที่ทำหาย
7. มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนหญิงที่เรียนเก่งและไม่เก่งในด้านเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา
8. มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนชายที่เรียนเก่งและไม่เก่งในด้านเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา
9. นักเรียนหญิงชอบกิจกรรมพลศึกษาทางด้านสุนทรีย์ภาพมากกว่านักเรียนชาย

Stoker. (1999: 37-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา และสุขศึกษา เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการเรียนแบบร่วมมือ จุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาถึงหลักสูตรพลศึกษาและสุขศึกษาที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ การศึกษานี้ได้ศึกษากับนักเรียนเกรด 7 ในชั้นเรียนสุขศึกษาที่ใช้หลักสูตรสุขศึกษาใน 6 สัปดาห์ โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงความสัมพันธ์ในด้านกิจกรรมการสอนปฏิบัติกิจกรรมทางพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อพลศึกษามีเพิ่มสูงขึ้น หลังจากการมีการเพิ่มหลักสูตรสุขศึกษาที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังค้นพบว่า ในส่วนของวิชาสุขศึกษามีประโยชน์ต่อสุขภาพและช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิถีชีวิตที่กระตือรือร้น

2.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ (specific objectives)

ที่นิยมเรียกว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา หมายถึงวิธีการที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้เทคนิคต่าง ๆ การสอนเนื้อหาวิชาและสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน วิธีสอนนับว่าเป็นหัวใจ

ที่สำคัญในการสอนของครู เพราะเป็นที่ตัวเชื่อมระหว่างการทำความรู้ ประสบการณ์ เนื้อหา กับตัวนักเรียน เพื่อให้มีพฤติกรรมตามจุดหมายที่วางไว้ ครูที่ดีจะต้องทำการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหา ประสบการณ์ และเข้าถึงสถานการณ์ในการเรียนวิชานั้น ๆ วิธีสอนที่สามารถนำมาดัดแปลงในการจัดการเรียนการสอน พลศึกษาและกีฬา ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548 : 274–292) กล่าวไว้ว่า การลำดับและขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬา จะบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้ในแต่ละด้านได้อย่างดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องรู้และสามารถเลือกถึงวิธีการสอน ที่จะช่วยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละด้านมาใช้ได้เป็นอย่างดี ถูกต้องและเหมาะสมด้วย การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬา เป็นกระบวนการที่มุ่งให้นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในบางด้านเช่นเดียวกับการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ที่เรียนในห้องเรียน ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาและกีฬาบางวิธี จึงต้องอาศัยหลักการและกระบวนการที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ในห้องเรียนนั้นอีกด้วย

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากลักษณะของการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬานั้น เริ่มตั้งแต่หลักการและปรัชญาการเรียนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะของเนื้อหาวิชา กิจกรรม ประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียนและสถานที่และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาจะมีความแตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ที่เรียนในห้องเรียนเป็นอันมาก ดังนั้นวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนบางวิธีที่นำมาใช้ จึงจำเป็นต้องดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ และสภาพการณ์ของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้น ตามสมควรด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาและกีฬานั้นเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนมีการเรียนรู้ และมีพัฒนาการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้านพร้อม ๆ กันด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยแล้ว วิธีการสอนในบางวิธีที่นำมาใช้จึงจำเป็นต้องมีการดัดแปลงให้มีความเหมาะสมเพิ่มมากยิ่งขึ้นอีกตามไปด้วย

2.3 วิธีการสอน

วิธีการสอนต่าง ๆ ที่ครูอาจจะนำมาดัดแปลง ผสมผสานกัน หรือนำมาใช้เสริมเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬานั้นสามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ และมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

- 2.3.1 วิธีการสอนแบบบรรยาย
- 2.3.2 วิธีการสอนแบบอธิบายประกอบการสาธิต
- 2.3.3 วิธีการสอนแบบการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

2.3.4 วิธีการสอนแบบมอบหมายงานหรือโครงการให้นักเรียนไปทำหรือไปศึกษา

ค้นคว้า

2.3.5 วิธีการสอนแบบให้การบ้าน

2.3.6 วิธีสอนแบบทดลอง

2.3.7 วิธีการสอนแบบการใช้คำถาม-คำตอบ

2.3.8 วิธีการสอนโดยการใช้ตำราเรียนประกอบ

2.3.9 วิธีการสอนแบบการแก้ปัญหา

2.3.10 วิธีการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย

2.3.11 วิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการกีฬา

2.3.12 วิธีการสอนแบบคิดค้นการเคลื่อนไหว

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539 : 110-111) ได้กล่าวไว้ว่าหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน พลศึกษาและกีฬาที่ดีควรมีลักษณะกว้างๆดังต่อไปนี้

1. เป็นโครงการศึกษาในโรงเรียนได้จริง
2. จัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนได้เกิดพัฒนาการครบถ้วนทุกด้าน ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และพลศึกษา
3. ส่งเสริมแนวความคิดของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. แสดงความเข้าใจในธรรมชาติของสังคมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนจัด กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ความสามารถในการประกอบอาชีพ การเป็นพลเมืองดี การรู้จัก ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีศีลธรรม จริยธรรม
5. จัดรวบรวมโปรแกรมต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถถ่ายโยงไปใช้ได้จากระดับ หนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งด้วยการสอนแบบต่อเนื่อง

การเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เป็นสาระหนึ่งที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาพลศึกษาและกีฬา ซึ่งการที่จะจัดการศึกษาสาระพลศึกษาให้ได้คุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี นั้น จะต้องมีการวางแผนงานในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา ตลอดจนถึงที่ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติตามแผนงานตามขอบข่ายของตน เช่นเดียวกับครูผู้สอนพลศึกษาและกีฬา ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามแผนงานโครงการที่ตนรับผิดชอบ ทั้งในเรื่องของการสอนและการทำ เอกสารต่าง ๆ จึงจะทำให้ผลงานมีประสิทธิภาพดี และนักเรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้องและเข้าใจ ตามที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา หมายถึงการ ให้เด็กพบกับประสบการณ์ที่ครูจัดไว้โดยทางใดทางหนึ่ง เช่นให้เด็กดู ได้ฟัง ได้จับต้อง ก็เป็นวิธีการ สอนอย่างหนึ่ง และการสอนในแต่ละครั้งอาจใช้วิธีการสอนหลายอย่างประกอบกัน ความมุ่งหมายใน การสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนของตน แต่ละคนสร้างการเรียนรู้

ขึ้นเอง ครูเป็นเพียงผู้เรียงสถานการณ์ กิจกรรมและประสบการณ์ตามลำดับขั้นตอนที่เด็กจะเรียนรู้ได้ ดี ที่เรียกว่าครูสอนได้ดีนั้นก็คือครูสามารถจัดประสบการณ์ ให้แก่เด็กได้อย่างเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก การเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา มีวิธีสอนแบบต่าง ๆ คือ การสอนแบบบรรยาย การสอนมอบหมายงาน การสอนแบบสาธิต การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบวิทยาศาสตร์ การสอนแบบสั่งการ ฯลฯ การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาที่นิยมใช้โดยทั่วไปที่ได้ดัดแปลงมาจากการสอนแบบ 5 ขั้น ของแฮร์บาร์ด (Herbart Method) เพื่อให้เหมาะสมกับการสอนพลศึกษาประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม ซึ่งได้แก่ การให้เด็กเข้าแถว สำนวญรายชื่อนักเรียนและให้อบอุ่นร่างกายให้พร้อมเพื่อจะให้ทำการฝึกกิจกรรม
2. ขั้นอธิบายและการสาธิต ได้แก่ ครูอธิบายสิ่งที่นักเรียนจะต้องทำเพียงสั้น ๆ แล้วแสดงตัวอย่างให้ดู การสาธิต ได้แก่ ครูอธิบายสิ่งที่นักเรียนเป็นผู้สาธิต ครูและนักเรียนร่วมกันสาธิต
3. ขั้นฝึกหัด แบ่งกลุ่มให้นักเรียนฝึกกิจกรรมต่าง ๆ โดยทั่วถึง แบบฝึกอาจจะมีกำหนดให้แต่ละกลุ่มฝึกทักษะแต่ละอย่างแล้วหมุนเวียนกันไป หรือจะใช้วิธีการเหมือนกันทั้งหมดก็ได้ อยู่ความเหมาะสมของการสอนแต่ละชนิด
4. ขั้นใช้ ได้แก่ การนำเอาทักษะต่าง ๆ จากที่นักเรียนได้เรียนไปแล้วนั้น นำมาทดลองใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเล่นแข่งขัน
5. ขั้นสรุปและประเมินผล ได้แก่ การสรุปผลการเรียนจากบทเรียนที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเองให้เกิดสุขนิสัย อาจจะมีการวัดผลประเมินผลหลังจากนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมไปแล้วว่า บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์หรือไม่อย่างไร สำหรับการสอนพลศึกษาในปัจจุบันอาจแบ่งขั้นตอนต่าง ๆ ให้น้อยลงเหลือเพียง 4 ขั้นตอน เป็นขั้นเตรียม ขั้นอธิบายและสาธิต ขั้นสอนฝึกหัด และขั้นสรุปและประเมินผล อาจทำได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2544:144-145) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับในสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน มีการบริหารการใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนี้

1. การจัดคาบสำหรับเวลาเรียน ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน จัดคาบเวลาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เสริมตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
2. การจัดบุคลากร ต้องมีบุคลากรให้เพียงพอและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการฝึกฝนทางพลศึกษาและกีฬาโดยตรง สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องตามความต้องการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

3. จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้ถูกสุขลักษณะปลอดภัย พร้อมและเพียงพอ สำหรับบริการ และผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อการมี สุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

4. แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ควรจะจัดวัสดุ อุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ให้สะดวก เพียงพอและ ทันสมัยสำหรับการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง ตลอดจนดูแลรักษาให้อยู่ใน สภาพที่พร้อมใช้งานและใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ประสบการณ์ วุฒิภาวะ มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัย โดยเฉพาะกิจกรรมการทำโครงการ ควรเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนทุกคนได้จัดทำโครงการของตนเองที่ทำ เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มด้วย

6. กระบวนการเรียนรู้ของพลศึกษาต้องเน้นที่ทำให้ผู้เรียนนำหลักการแข่งขันและความ ร่วมมือมาใช้ในการดำเนินชีวิต และเข้าใจในกระบวนการแข่งขันที่ถูกต้อง และร่วมกิจกรรมการ แข่งขันต่างด้วยความมีน้ำใจนักกีฬาตามวิถีประชาธิปไตย

2.4 การวัดและการประเมินผล

ควรอำนวยความสะดวก จัดวัสดุอุปกรณ์ สื่อทางพลศึกษาที่ผู้เรียนสามารถวัดและประเมินผล ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ตลอดจนการมีวิธีการ ประเมินอย่างน้อย 9 อย่าง ดังนี้

- 2.4.1 การทดสอบด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ
- 2.4.2 ความสามารถเรียนรู้ทางการเคลื่อนไหว
- 2.4.3 การทดสอบสมรรถภาพทางระบบไหลเวียนโลหิต
- 2.4.4 การทดสอบสมรรถภาพทางการเคลื่อนไหว
- 2.4.5 การทดสอบสมรรถภาพทางทักษะ
- 2.4.6 การทดสอบความรู้ด้านพลศึกษา
- 2.4.7 การทดสอบทางด้านเจตคติ
- 2.4.8 การทดสอบทางด้านสุขลักษณะและด้านพฤติกรรม
- 2.4.9 การทดสอบทางการปรับตัวในสังคมและด้านอารมณ์

จรรยา แก่นวงษ์คำ (2529:103) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬานั้น เป็นการเรียนโดยใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนหรืออาจจะกล่าวได้ว่า การเรียนพลศึกษาเป็น การเรียนโดยการกระทำ ส่วนประกอบที่จะช่วยสอนนอกจากตัวครูและนักเรียนและจะต้องอาศัย เครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรมของแต่ละประเภท ถ้าขาด เครื่องอำนวยความสะดวกแล้ว จะไม่สามารถช่วยให้การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬานั้น

เป็นไปอย่างราบรื่น หรืออาจดำเนินไปไม่ได้เลย ถ้ามีการจัดได้เหมาะสมและเพียงพอ ก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานของครูเกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

1. วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ คือ สิ่งของต่าง ๆ ที่ได้กำหนดเวลาใช้อย่างจำกัด เช่น ลูกบอลต่าง ๆ เชือก ฯลฯ อุปกรณ์ คือ สิ่งต่าง ๆ ที่สภาพคงทนถาวรมากกว่าวัสดุ เช่น ตาข่าย ไม้ซอฟท์บอล ฯลฯ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดดำเนินการเกี่ยวกับระบบต่าง ๆ ของวัสดุอุปกรณ์ คือ ครูพลศึกษา ผู้ฝึกสอนกีฬา นักกีฬาและนักเรียนที่สนใจเพราะการจัดวัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นต่อการสอนอย่างมาก ต้องมีการวางแผนด้วยบุคคลที่มีความรู้สึกจึงจะทำให้วัสดุอุปกรณ์ดำเนินไปด้วยความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพประหยัด วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น บุคลากร การจำหน่าย การเลือกซื้อ การเก็บรักษา

2. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารชั้นเรียนอย่างมากด้วยเช่นกัน สถานที่มีทั้งในร่ม เช่น โรงยิม ห้องเรียน สระว่ายน้ำ ห้องน้ำ สถานที่กลางแจ้ง เช่น สนามฟุตบอล สนามเด็กเล่น เป็นต้น

วาสนา คุณาภิสิต (2536:416) กล่าวว่าไว้ว่าในการการให้คะแนนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาควรให้คะแนนตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนสอนที่ได้กำหนดไว้อย่างครบในทุกๆ ด้าน การให้คะแนนอย่างถูกต้องตามหลักของวิธีการนั้น จะช่วยให้ครูผู้ปกครอง นักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนจากการเรียนวิชานั้น ๆ ว่าเรียนได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีความหมายทั้งต่อครูและนักเรียนทำให้ทราบผลการเรียน เช่น ถ้าทำคะแนนได้น้อยหรือสอบตก ควรมีการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้ดีขึ้นและสามารถนำประโยชน์จากการเรียนการสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523:157) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการให้คะแนนไว้ดังต่อไปนี้

1. คะแนนจะช่วยชี้ให้เห็นถึงความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนของนักเรียนในวิชาที่เรียนนั้น
2. คะแนน จะช่วยชี้บอกให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงคุณภาพของงานของนักเรียนในการเรียนวิชานั้น ๆ
3. คะแนนอาจจะช่วยให้นักเรียนบางคนมีความพยายามเรียนมากขึ้น ซึ่งถือเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียนอย่างหนึ่ง
4. คะแนนจะช่วยเป็นแนวทางในการจัดโปรแกรมการเรียนของนักเรียนและแบ่งกลุ่มการเรียนของนักเรียนให้ถูกต้องตามระดับความสามารถได้ดียิ่งขึ้น

วาสนา คุณาภิสิต (2539 : 110-111) ได้กล่าวถึงหลักการทั่ว ๆ ไปในการประเมินผลหลักสูตรควรมี 6 ประการ

1. จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนต้องระบุไว้อย่างชัดเจนเพื่อการประเมินผลจะได้ดำเนินด้วยดี
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูด้วย
3. ควรตั้งมาตรฐานการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน
4. คุณค่าที่ได้จากการประเมินผลควรนำไปใช้ปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนและหลักสูตรในอนาคตได้ด้วย
5. นักเรียนและครูผู้สอนควรมีบทบาทในการวัดและประเมินผลร่วมกัน
6. มีการประเมินผลตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรด้วย หลักสูตรควรมีลักษณะทั่วไปของการนำไปปฏิบัติดังนี้

1. ต้องแสดงให้เห็นครูทราบว่า จะให้สอนเรื่องอะไรในชั้นเรียนระดับใด
2. ต้องแสดงเค้าโครงหรือเนื้อหาวิชาในแต่ละระดับชั้น รวมทั้งจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาต่าง ๆ
3. มีกำหนดเวลาที่ครูจะใช้สำหรับการสอนในแต่ละวิชาของแต่ละชั้น
4. มีเนื้อหาวิชาที่ครูสามารถสอนได้ไม่ยากนัก มีความยืดหยุ่น ครูสามารถไปศึกษาค้นคว้าเองได้และมีข้อเสนอแนะในเนื้อหาต่าง ๆ เช่น วิธีสอนการดำเนินการสอน อุปกรณ์และแบบเรียน
5. ให้ข้อเสนอแนะในการวัด
6. มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และมีความยืดหยุ่นพอสมควร

วิริยา บุญชัย (2529:32-34) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่นำมาตัดสินคะแนนสำหรับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาได้แก่

1. Psychomotor domain เป็นการพัฒนาด้านการเคลื่อนไหว การทำงานของกล้ามเนื้อทักษะในการใช้มือ ครูควรทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการเรียนทักษะของกิจกรรมประเภทสมรรถภาพทางกาย ความสามารถทางด้านกลไก และความสามารถในการเล่นการให้คะแนนในกีฬาแต่ละประเภทควรทดสอบสิ่งเหล่านี้ ทักษะทางกีฬา ความร่วมมือและการวิเคราะห์ความสามารถในการเล่นบางครั้งการใช้แบบทดสอบทักษะทางกีฬาอาจจะไม่สะดวกสำหรับครู ในกรณีดังกล่าวครูควรเลือกใช้วิธีการประเมินคุณค่าแทน
2. Cognitive domain เป็นการพัฒนาด้านสติปัญญา การระลึกได้ (recall) การจำได้หรือการรู้จัก (recognition) การวัดผลด้านนี้ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ และหลักของการเคลื่อนไหว กฎ กติกา ความปลอดภัย การเสริมสร้างสมรรถภาพ ตลอดจนประวัติของกิจกรรมประเภทต่างๆ

3. Affective domain เป็นการประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมในทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย ความสนใจ ทักษะคติ ความซาบซึ้ง ความมีน้ำใจนักกีฬา ความร่วมมือ ความสามารถในการปรับตัว การเป็นผู้นำและผู้ตาม เป็นต้น การวัดลักษณะทางสังคมนี้ วิธีที่ดีที่สุดคือการสังเกตของครูและของผู้เรียนเองโดยให้ผู้เรียนได้ประเมินคุณค่าของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นด้วย วิธีดังกล่าวสามารถวัดเกี่ยวกับความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การเป็นผู้นำและผู้ตามได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ส่วนสำคัญ 3 ส่วนที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกที่นำมาเป็นส่วนในการพิจารณาการให้เกรดได้แก่ ความพยายาม เวลาเรียน การพัฒนาความสนใจ

จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่ใช้ทั้งกิจกรรมทางกาย เช่น การออกกำลังกาย กีฬา กิจกรรมอื่น ๆ ที่มีการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างดีเยี่ยม และอยู่กับสังคมได้อย่างมีความสุขทางกายและใจได้อย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิกสัน วังโพธิ์ (2548) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีคือปัจจัยด้านนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ (1) เพศ (2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) อาชีพของผู้ปกครอง (4) รายได้ของผู้ปกครองส่วนปัจจัยด้านห้องเรียนไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

พระครูสุตวิสุทธิคุณ (2548) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของนักเรียนวัดโมลีโลกยารามกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุดตามลำดับดังนี้ หลักสูตรพฤติกรรมครู สิ่งแวดล้อม และน้อยที่สุดคือการสนับสนุนของชุมชนการพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือเนื้อหาที่น้อยที่สุดคือ การนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ เรื่องการเตรียมการสอนรองลงมาคือ กระบวนการหลังการสอน ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุดคือ การสนับสนุนของชุมชน (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนพบว่า ครูต้องการวิธีการวัดและประเมินผลนักเรียนเห็นว่า ไม่มีผล นักเรียนต้องการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้สามารถสร้างสติปัญญาได้ในเรื่องวิธีสอนพบว่า การประเมินก่อนสอนสำคัญมากต่อการประเมิน

ความรู้ มีผลน้อยที่สุดคือ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีผลน้อยต่อการจัดกิจกรรมในชั้นการสนับสนุนของชุมชนคือการลงทุนให้รางวัลพบว่า สามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

พรศรี พุทธานนท์ (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียนพบว่าปัจจัยด้านสถานศึกษาและด้านส่วนตัวมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียนของครูผู้สอนพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านวิธีการสอนและด้านวัสดุอุปกรณ์มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในครอบครัว ที่มีผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียนของผู้ปกครองพบว่า ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

กัญญ์รัฐ เอื้อภราดร (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6: กรณีศึกษาโรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันคือเพศ ความคาดหวังในการศึกษาต่อต่างกัน อาชีพผู้ปกครองที่ตนคิดต่อตนเอง ทักษะคิดต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน ทักษะคิดต่อวิธีสอน ทักษะคิดต่อวิธีการทำงานของนักเรียน ทักษะคิดต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การปรับตัวกับเพื่อนและการปรับตัวกับครอบครัว

สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ คือ เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความตั้งใจ เรียน คุณภาพการสอนสภาพแวดล้อมทางบ้าน และบรรยากาศในชั้นเรียน และตัวแปรที่มีอิทธิพล ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คือ ความถนัดทางการเรียน และ เจตคติต่อการเรียน

ไพยม เพียรล้ำเลิศ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยตัวแปรที่ทำการศึกษา ประกอบด้วย เพศ ที่ตั้งของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ/ต่างจังหวัด) สังกัดของสถานศึกษา (รัฐบาล/เอกชน) และแผนการเรียนของนักศึกษา ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย พบว่า เพศและที่ตั้งของสถานศึกษา ของนักศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน แต่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน คือ สังกัดของสถานศึกษา ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาในสังกัดรัฐบาลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานดีกว่านักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาในสังกัดเอกชน และแผนการเรียนของนักศึกษาก่อนเข้ามหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์

แตกต่างกัน จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน

พัชสุดา กัลยามวุฒิ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปวช. และระดับปวส. ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับปวช. 3 และปวส. 2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจทั้ง 4 ด้านเมื่อพิจารณาโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเหมือนกันโดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากคือปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้เรียนตามลำดับ

งานวิจัยในต่างประเทศ

Keitges ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัด เจตคติ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ และประสิทธิภาพในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในญี่ปุ่น จำนวน 108 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านความถนัดเจตคติ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ นักศึกษาชายที่ประสบความสำเร็จสูงมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูง และนักศึกษาชายต้องการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเชิงประโยชน์มากกว่าเชิงสังคม

Rech (1991) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์มีนภาพเกี่ยวกับตนเอง สไตล์การเรียน สมรรถภาพทางเศรษฐกิจ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนผิวดำชั้นปีที่ 4 และปีที่ 8 ในแคลิฟอร์เนียผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันทางบวก และสมรรถภาพทางเศรษฐกิจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กันทางบวก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะตัวแปรที่เป็นตัวแปรย่อยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษา และด้านผู้ปกครอง ซึ่งพบประเด็นย่อยที่สอดคล้องในตัวแปรย่อยทั้ง 4 ด้านนี้ เช่น เจตคติที่มีต่อการเรียน ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียน ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรู้พื้นฐานเดิม เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 360 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีเมอร์แกน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) จำนวน 186 คน แยกเป็นสัดส่วนในแต่ละวิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตชัยภูมิ 46 คน วิทยาเขตศรีสะเกษ 47 คน วิทยาเขตอุดรธานี 47 คน และวิทยาเขตมหาสารคาม 46 คน และมีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling)

$$n = \frac{\sum \frac{Np(1-p)}{2}}{e(N-1) + \sum p(1-p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

2X = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95%

X² = 3.841

P = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด p = 0.5)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มย่อย

1. แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มีลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่มี 5 ระดับ (rating scale) มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ มาก

3 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ น้อย

1 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อสร้างความชัดเจนของตัวแปร และเป็นกรอบนำมาเขียนเป็นข้อกระทงคำถามในเครื่องมือ

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3 ร่างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index objective congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด ประเมินผล และการวิจัย จำนวน 1 ท่าน โดยกำหนดคะแนนดัชนีความสอดคล้อง ไว้ดังนี้

ถ้าเห็นว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ให้คะแนน +1

ถ้าเห็นว่าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ให้คะแนน 0

ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ให้คะแนน -1

ถ้าค่าดัชนี ความสอดคล้องสูงกว่า 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยในการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00

1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัคเท่ากับ 0.951

1.6 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามจากการทดลองใช้เสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแล้วดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ได้ เครื่องมือที่มีคุณภาพ ก่อนที่จะนำไปใช้จริงต่อไป

1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัย

2. แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มย่อย มีวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจสอบยืนยันข้อมูลที่ได้ จากแบบสอบถาม อีกทั้งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพในลักษณะเชิงประจักษ์ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษา เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยเฉพาะการ สัมภาษณ์ในลักษณะสนทนากลุ่มย่อย เพื่อเป็นกรอบโครงสร้างของเครื่องมือ

2.2 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อสร้างความชัดเจนของตัวแปร และเป็นกรอบนำมาเขียนเป็น ข้อกระทงคำถามในเครื่องมือ

2.3 ร่างเครื่องมือแบบสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งเป็นแบบสนทนาในลักษณะกึ่งโครงสร้าง ได้แก่ การแนะนำผู้ดำเนินการสนทนา ผู้เข้าร่วมสนทนา บอกรวัตถุประสงค์การสนทนา ข้อคำถามที่อยู่ใน กรอบของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และปัจจัยอื่น ๆ ที่ผู้ร่วมสนทนาให้ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สรุปบทสนทนา และขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนา

2.4 นำร่างแบบสนทนากลุ่มย่อยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจน ข้อความที่ใช้ว่ามีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน

2.5 นำแบบสนทนาไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญพร้อมนำไปใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งถึง สถาบันการพลศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 แห่ง เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการจัดทำแบบสอบถามนำไปให้กลุ่มตัวอย่างใน 4 กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและรื้อกลับคืนด้วยตนเอง
3. ขออนุญาตใช้สถานที่ในการสนทนากลุ่มย่อยต่อ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 4 วิทยาเขตคือ วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตศรีสะเกษ วิทยาเขตอุดรธานี และวิทยาเขตมหาสารคาม
4. ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงกับกลุ่มตัวอย่างว่า ผู้เข้าร่วมวิจัย สามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาและการถอนตัวจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นจากการถอนตัว และผลการวิจัยนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการเท่านั้น โดยข้อมูลจะถูกเก็บรักษาในรูปของเอกสารและระบบคอมพิวเตอร์ จะไม่มีหลักฐานแสดงลักษณะเฉพาะของผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยจะไม่ปิดบังซ่อนเร้นข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งไว้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมวิจัย และการเสนอผลการวิจัยจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัยเท่านั้น
5. ผู้วิจัยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างแต่ละ 3 คน รวมเป็น 12 คน เพื่อทำการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนาด้วยตนเอง และมีผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน โดยแบ่งการสัมภาษณ์กลุ่มละ วิทยาเขต ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะปฏิเสธหรือยุติการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และร้อยละ
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา วิเคราะห์ด้วย

ค่าเฉลี่ย

(\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม

ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย		ระดับ
4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มาก
2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สนทนากลุ่มย่อย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) และการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อความหรือกลุ่มคำ (wording)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่

3.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index objective congruence : IOC) จากสูตรต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้าน

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากสูตรต่อไปนี้ (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ญัฎฐกรณณ์ หลาวทอง, 2559)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแอลฟา

n แทน จำนวนข้อความคำถามในแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ

3.1.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือชนิดที่เป็นแบบประเมินค่าเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธณี, 2553)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่พิจารณาในการแจกแจงแบบ r
 X แทน ค่าคะแนนรวมการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแต่ละคน
 Y แทน ค่าคะแนนในแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถาม
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

3.2.1 ค่าร้อยละ (percentage) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูล
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูล

3.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S. D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน กำลังสองของคะแนนผลรวม
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นการวิจัยเชิง
สำรวจ (survey research) ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
ปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน	ความถี่
P	แทน	ร้อยละ
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ความถี่ (f) (n = 186)	ร้อยละ (P)
เพศ	ชาย	137	73.7
	หญิง	49	26.3
อายุ	18-20 ปี	41	22.0
	21-23 ปี	144	77.4
	24-26 ปี	1	0.5
	วิทยาลัยการพลศึกษา	วิทยาลัยการพลศึกษา	46
กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	วิทยาเขตศรีสะเกษ	47	25.3
	วิทยาเขตอุดรธานี	47	25.3
	วิทยาเขตชัยภูมิ	46	24.7

จากตาราง 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 เพศหญิง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีอายุส่วนมาก 21-23 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมา อายุ 18-20 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22 อายุ 24-26 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 วิทยาเขตศรีสะเกษและวิทยาเขตอุดรธานี มีจำนวนเท่ากันคือ 47 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ส่วนวิทยาเขตมหาสารคามและวิทยาเขตชัยภูมิ มีจำนวนเท่ากัน คือ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7

ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปรากฏตามตาราง 5-9

ตาราง 4.2 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา โดยรวม	ระดับความคิดเห็น		การแปลผลเมื่อ เทียบกับเกณฑ์
	\bar{X}	SD	
1. ปัจจัยด้านผู้เรียน	3.82	0.50	มาก
2. ปัจจัยด้านครอบครัว	4.22	0.61	มาก
3. ปัจจัยด้านผู้สอน	4.07	0.49	มาก
4. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา	3.91	0.55	มาก
โดยรวม	4.01	0.43	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.01$, $SD=0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปัจจัยด้านครอบครัว
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.61$) รองลงมา ปัจจัยด้านผู้สอน ($\bar{X}=4.07$, $SD=0.49$) ปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.55$) และปัจจัยด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.82$,
 $SD=0.50$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้เรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ด้านผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น		การแปลผลเมื่อ เทียบกับเกณฑ์
	\bar{X}	SD	
1. ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	4.17	0.59	มาก
2. เวลาเข้าเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตามตามอาจารย์ ผู้สอน	4.08	0.62	มาก
3. มีสมาธิที่ดีในการเรียนไม่คุยกันระหว่างเรียนใน ห้องเรียน	3.63	0.73	มาก
4. กล้าซักถามข้อสงสัยภายในห้องเรียน	3.53	0.85	มาก
5. การวางแผนการเรียน	3.77	0.73	มาก
6. มีการอ่านหนังสือก่อนเรียนในแต่ละครั้ง	3.32	1.01	ปานกลาง
7. มีการแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือและทบทวน บทเรียน	3.46	0.99	ปานกลาง
8. มีการทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ส่งตรงต่อเวลา	4.08	0.75	มาก
9. เข้าเรียนตรงต่อเวลาและครบทุกรายวิชา	4.05	0.84	มาก
10. เมื่อขาดเรียนนักศึกษาติดตามสอบถาม จากเพื่อนหรือจากอาจารย์ผู้สอน	4.06	0.70	มาก
11. ไม่ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล	3.88	0.96	มาก
12. มีการขอคำปรึกษาหลังเรียนหากไม่เข้าใจ ในเนื้อหาที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อน ภายในห้อง	3.78	0.80	มาก
13. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจบทเรียน มากขึ้น	3.70	0.75	มาก
14. จัดบันทึกเรื่องที่เรียนโดยเฉพาะในประเด็น สำคัญและทบทวนก่อนการสอบทุกครั้ง	3.86	0.81	มาก
15. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในเนื้อหาที่เรียน	3.92	0.83	มาก
โดยรวม	3.82	0.50	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.82$, $SD=0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ($\bar{X}=4.17$, $SD=0.59$) เวลาเข้าเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตามตามอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.08$, $SD=0.62$) และมีการทำบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายส่งตรงต่อเวลา ($\bar{X}=4.08$, $SD=0.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการอ่านหนังสือก่อนเรียนในแต่ละครั้ง ($\bar{X}=3.32$, $SD=1.01$)

ตาราง 4.4 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านครอบครัว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ด้านครอบครัว	ระดับความคิดเห็น		การแปลผลเมื่อ เทียบกับเกณฑ์
	\bar{X}	SD	
1. ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงิน อย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจและ ตั้งใจในการเรียน	4.22	0.79	มาก
2. ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินแก่ นักศึกษาจึงทำให้นักศึกษามีเวลากับการเรียน อย่างเต็มที่	4.18	0.79	มาก
3. ครอบครัว/ผู้ปกครองจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา	4.13	0.75	มาก
4. ครอบครัว/ผู้ปกครองจะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียนทำให้นัก ศึกษา มีกำลังใจในการเรียน	4.25	0.74	มาก
5. ครอบครัว/ผู้ปกครองจะสอบถามและให้ ความสนใจในผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีกำลังใจในการเรียน	4.32	0.69	มาก
โดยรวม	4.22	0.61	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้าน ครอบครัวยุ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ครอบครัว/ผู้ปกครองจะสอบถามและให้ความสนใจในผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้มีกำลังใจในการเรียน ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.69$) ครอบครัว/ผู้ปกครองจะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียนทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน ($\bar{X}=4.25$, $SD=0.74$) และ ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจและตั้งใจในการเรียน ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครอบครัว/ผู้ปกครองจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา ($\bar{X}=4.13$, $SD=0.75$)

ตาราง 4.5 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้สอน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ด้านผู้สอน	ระดับความคิดเห็น		การแปลผลเมื่อ เทียบกับเกณฑ์
	\bar{X}	SD	
1. อาจารย์มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.43	0.58	มาก
2. อาจารย์มีทักษะในการสอนให้นักศึกษาเกิด กระบวนการเรียนรู้ที่ดี	4.30	0.64	มาก
3. อาจารย์ชี้แจงแผนการการสอนให้นักศึกษา ได้รับทราบ	4.06	0.80	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน	4.13	0.68	มาก
5. จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้เป็นอย่างดี	3.88	0.75	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก	3.86	0.79	มาก
7. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามใน เรื่องที่เรียน	4.15	0.77	มาก
8. อาจารย์สรุปเนื้อหาสาระหลังการสอน	4.13	0.75	มาก
9. ใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพทันสมัยเหมาะสมกับ เนื้อหาทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว	4.01	0.74	มาก
10. ใช้สื่อที่เหมาะสมและน่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย และได้รับความรู้มาก	3.98	0.74	มาก
11. อาจารย์ตรวจงานและให้คะแนนพร้อมกับให้ คำติชมอธิบายจุดบกพร่องให้กับนักศึกษา	3.95	0.83	มาก
12. มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีการ นำผลมาพัฒนาการเรียนของนักศึกษา	4.03	0.71	มาก
13. มีการแจ้งวิธีการประเมินผลให้นักศึกษาได้ รับทราบ	3.94	0.79	มาก
14. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การ ทดสอบ การปฏิบัติจริง และวัดผลตามสภาพจริง	4.18	0.69	มาก
โดยรวม	4.07	0.49	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้าน ผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.07$, $SD=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.43$, $SD=0.58$) อาจารย์มีทักษะในการ สอนให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างดี ($\bar{X}=4.30$, $SD=0.64$) และมีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย เช่น การทดสอบ การปฏิบัติจริง และวัดผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.18$, $SD=0.69$) ส่วนข้อที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก ($\bar{X}=3.86$, $SD=0.79$)

ตาราง 4.6 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
พลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมใน สถาบันการพลศึกษา	ระดับความคิดเห็น		การแปลผลเมื่อ เทียบกับเกณฑ์
	\bar{X}	S.D.	
1. สถาบันฯ มีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษา ปฏิบัติอย่างเพียงพอ	4.04	0.83	มาก
2. สถาบันฯ อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาได้ อย่างรวดเร็ว	3.80	0.84	มาก
3. สถาบันฯ มีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับการเรียน การสอน	3.98	0.90	มาก
4. สถาบันฯ มีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศเพียงพอ	3.88	0.83	มาก
5. ภายในห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็นเอื้อสำหรับ การสอนอย่างเหมาะสม	3.79	0.84	มาก
6. สถาบันฯ มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาได้ อย่างชัดเจนและเหมาะสม	3.95	0.76	มาก
7. การส่งเสริมด้านพฤติกรรมและการให้คำปรึกษา ในการเรียน	3.90	0.77	มาก
8. สถาบันฯ มีงานทะเบียนที่ให้บริการแก่นักศึกษา ได้อย่างรวดเร็ว	3.62	0.97	มาก
9. สถาบันฯ มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้นักศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน	3.95	0.81	มาก
10. สถาบันฯ มีการจัดกระบวนการเรียน การสอนที่เหมาะสมซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริง ในการประกอบอาชีพ	4.05	0.76	มาก
11. สถาบันฯ มีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ เพียงพอต่อการเรียนการสอน	3.98	0.76	มาก
12. สถาบันฯ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทักษะ ทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ	4.02	0.84	มาก
โดยรวม	3.91	0.55	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้าน สภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ สถาบันฯ มีการ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.05$, $SD.=0.76$) สถาบันฯ มีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=4.04$, $SD.=0.83$) และสถาบันฯ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทักษะทางด้าน ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.02$, $SD.=0.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถาบันฯ มีงานทะเบียนที่ให้บริการแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}=3.62$, $S.D.=0.97$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย

จากการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (depth interview) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ ทำการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็น ซึ่งผู้ร่วมสนทนาเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาใน หลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 วิทยาเขตๆ ละ 3 คน โดย แบ่งการสัมภาษณ์กลุ่มละวิทยาเขต รวม 12 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัย ได้ทำการสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 วิทยาเขตในรายละเอียดตามประเด็นได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านผู้เรียน พบว่า

ผู้เรียนที่เรียนดีนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลด้านสติปัญญาแล้ว พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการรู้จักใช้เวลาในการเรียนอย่างเหมาะสม มีการวางแผนการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด มีการวางแผนการเรียนล่วงหน้า มีการจัดระบบการเรียน เทคนิควิธีการที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติตามการสอน ของอาจารย์ผู้สอน สามารถสอบถามความคิดเห็นและตอบคำถามได้ การทำงานตามที่ได้รับ มอบหมาย มีความรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนใน ชั้นเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านครอบครัว พบว่า

ในเรื่องของการสนับสนุน ด้านการเงินสำหรับนักศึกษาที่ผู้ปกครองและครอบครัว สนับสนุนนั้น มีอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจที่จะเรียนและตั้งใจเรียน โดยที่นักศึกษา สามารถจะใช้เวลาเรียนได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องแบ่งปันเวลาไปให้กับการทำงานเพื่อหารายได้ในระหว่าง เรียน และผู้ปกครองก็สามารถสนับสนุนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์การเรียนได้อย่างเหมาะสม

การส่งเสริมหรือได้รับแรงสนับสนุน และกำลังใจจากผู้ปกครองทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจและกระตือรือร้นในการเรียน ส่วนนักศึกษาที่ได้รับทุนหรือต้องทำงานพิเศษ ในประเด็นด้านครอบครัวพบว่า นักศึกษาได้กำลังใจจากครอบครัวเป็นอย่างดีถึงแม้ทางครอบครัวจะสนับสนุนการเงินได้ไม่เพียงพอทำให้ต้องหางานพิเศษทำ แต่กลับเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้จบ ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านผู้สอน พบว่า

พฤติกรรมการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู และประสบการณ์ในการสอนของครู มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในสอนมากย่อมรู้ถึงแนวทาง ขั้นตอน และการแก้ปัญหา ในการสอนเป็นอย่างดี รู้ถึงธรรมชาติของผู้เรียนในแง่มุมต่าง ๆ สามารถนำประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการจดจำ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา พบว่า

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการจัดการเรียนที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง ตลอดจนบรรยากาศการเรียนที่ดีจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนเต็มความสามารถ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน สถานที่ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านสถานที่ที่มีผลต่อการรับรู้และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาของสถาบันฯ ถ้านักศึกษาเห็นว่าสภาพแวดล้อมดี และเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยที่จะมีความพยายามและตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่ในสถาบันต่อไปจนสำเร็จการศึกษา

สรุปผลจากการสนทนากลุ่มย่อย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านผู้เรียน ได้แก่ ศรัทธาในผู้สอน ความตั้งใจเรียนหรือความมุ่งมั่นในการเรียน การวางแผนอนาคต ด้านครอบครัว ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัวในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ด้านผู้สอน ได้แก่ ศรัทธาในผู้สอน ผู้สอนมีศักยภาพด้านพลศึกษาและด้านวิชาการ และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ ความพร้อมที่เอื้ออำนวยของสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของสาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 186 คน แยกเป็นสัดส่วนในแต่ละวิทยาเขต ประกอบด้วย วิทยาเขตชัยภูมิ 46 คน วิทยาเขตศรีสะเกษ 47 คน วิทยาเขตอุดรธานี 47 คน และวิทยาเขตมหาสารคาม 46 คน ตัวแปรการวิจัยคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครอบครัว ด้านผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันการพลศึกษา การวิจัยสามารถ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา และปัจจัยด้านผู้เรียน ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน เวลาเข้าเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตามอาจารย์ผู้สอน และมีการทำบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายส่งตรงต่อเวลา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการอ่านหนังสือก่อนเรียนในแต่ละครั้ง

3. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ครอบครัว/ผู้ปกครองจะสอบถามและให้ความสนใจในผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้มีกำลังใจในการเรียน ครอบครัว/ผู้ปกครองจะให้กำลังใจนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียนทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน และ ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจและ

ตั้งใจในการเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครอบครัว/ผู้ปกครองจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา

4. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี อาจารย์มีทักษะในการสอนให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี และมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การปฏิบัติจริง และวัดผลตามสภาพจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก

5. ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ สถาบันมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ สถาบันมีการจัดกระบวนการ การเรียนการสอนที่เหมาะสมซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ และสถาบันมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถาบันมีงานทะเบียนที่ให้บริการแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว

6. สรุปผลจากการสนทนากลุ่มย่อย ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านผู้เรียน ได้แก่ ศรัทธาในผู้สอน ความตั้งใจเรียนหรือความมุ่งมั่นในการเรียน การวางแผนอนาคต ด้านครอบครัว ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัวในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ด้านผู้สอน ได้แก่ ศรัทธาในผู้สอน ผู้สอนมีศักยภาพด้านพลศึกษาและด้านวิชาการ และด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา ได้แก่ ความพร้อมที่เอื้ออำนวยของสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็น ดังนี้

ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พัชสุดา กัลยาณวุฒิ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปวช. และระดับปวส. ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับ มาก

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนในสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีภารกิจอันดับแรกคือการจัดการศึกษาให้บัณฑิตมีคุณภาพ ดังนั้น การที่

บัณฑิตจะมีคุณภาพได้ องค์ประกอบที่นำไปสู่คุณภาพก็ต้องมีคุณภาพด้วย ได้แก่ หลักสูตร คณาจารย์ ผู้สอน สถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ตัวผู้เรียนที่ได้ผ่านกระบวนการคัดเลือก หรือแม้กระทั่งการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือชุมชน

หากพิจารณาปัจจัยด้านผู้เรียน ที่เห็นว่า ผู้เรียนควรมีการเตรียมความพร้อมในการเรียน ดังที่ สุรรัตน์ เตียวเจริญ (2543) ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะสูงขึ้นได้ ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมด้านบุคลิกภาพ มีการปรับตัวในการเรียนและวางแผนในการเรียน นอกจากนั้นพฤติกรรมกาเรียนก็มีความสำคัญ โดย กฤษวรรณ ประเสริฐสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ได้แก่ เวลาที่ใช้ในการเรียน นิสัยในการเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน

ในส่วนของปัจจัยด้านครอบครัว เห็นว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและให้โอกาสกับบุตรหลานในการเรียนในสิ่งที่ตรงกับความต้องการหรือความถนัดของผู้เรียน ซึ่งจะนำมาด้วยความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ ญัตติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) ระบุว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

สำหรับปัจจัยด้านผู้สอน เห็นว่า ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ซึ่งบทบาทอาจจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เช่น ผู้สอนปรับเปลี่ยนจากที่เป็นผู้สอนเป็นการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้มากขึ้นหรือการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้สอนจะเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ หรือการเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้กับผู้เรียน อย่างไรก็ตามผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่เท่าทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพด้วย ดังที่ ญัตติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) กล่าวว่า คุณภาพการสอนของครู เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มพูน และนำพาการเรียนของนักเรียนไปยังจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน หากครูสอนมีความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีเทคนิคช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี มีอารมณ์แจ่มใส อธิบายและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียน รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้รางวัล และยกย่องชมเชยเมื่อทำความดี ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและมีความตั้งใจเรียน นอกจากนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะทำให้เด็กมีความไว้วางใจ เกิดความเป็นกันเอง มีกำลังใจในการเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทำ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย หรือไม่เข้าใจในบทเรียน ครูยกย่องชมเชยเมื่อเสนอความคิดสร้างสรรค์ คอยช่วยเหลือ แนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหา

สำหรับในปัจจุบันด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษานั้นที่เป็นสถาบันการจัดการศึกษา เฉพาะทางด้านพลศึกษา กีฬาและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระดับอุดมศึกษา การเตรียมความพร้อมของ สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมหรือเอื้ออำนวยในการจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ เช่น อาคารเรียนที่ปลอดภัย มีเทคโนโลยีด้านการจัดการเรียนการสอนพร้อม มีสนามทั้งในร่มและกลางแจ้งสำหรับวิชาที่ปฏิบัติภาคสนาม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตศรีสะเกษ วิทยาเขตอุดรธานี และวิทยาเขตชัยภูมิ ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องและสามารถจัดกระทำได้ เช่น การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาผู้สอน และการจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาเขตให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันและผู้เรียน

1.2 สถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญกับด้านผู้เรียน และสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ที่ต้องมีการพัฒนา โดยเฉพาะด้านผู้เรียน เช่น ให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการรับนักศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านอื่น ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะการวิจัยแบบวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis)

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2521). **คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521**. กรุงเทพฯ: ยูไนเตดโปรดักชั่น.
- กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา กองส่งเสริมการศึกษา สถาบันการพลศึกษา. (2559). **รายงานอัตรากำลังคณาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559**. ชลบุรี: กระทรวงฯ.
- กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา. (2560). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)**. ชลบุรี: กระทรวงฯ.
- กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา สถาบันการพลศึกษา. (2548). **พระราชบัญญัติ สถาบันการพลศึกษา พ.ศ.2548**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กฤตวรรณ ประเสริฐสิทธิ์. (2557, กันยายน-ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**. 8(17): 90 – 101.
- กัญญ์รัฐ เอื้อภราดร. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6**. ภาคนิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- กาญจนา เกียรติประวัตติ. (2534). **วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- จรรยา แก่นวงศ์คำ. (2529). **วิธีสอนวิชาเอก (พลศึกษา)**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชนิดา ยอดสาลี. (2559, มกราคม-เมษายน). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 9(1), 1208 – 1223.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ”. **วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม**. 8(1): 85-102.
- ทัศนีย์ ประสงค์สุข. (2546). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2533). **พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). **ความпенครูไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ก. พลพิมพ์ (1996) จำกัด.
- นิกสัน วังโพธิ์. (2548). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บัญชา แสนทวี. (2542). **การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน**. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2543). **รวมบทความวิจัย การวัดและประเมินผล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์.
- ปริญญา เกษประสิทธิ์. (2550). **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในอำเภออัมพาง จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พรศรี พุทธานนท์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนต่ำโรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระตามศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูสุตวิสุทธิคุณ. (2548). **ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พัชสุดา กัลยาณวุฒิ. (2558). **รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ**.
- พันธ์ดี ทับทิมและคณะ. (2549). **การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร

- โพยม เพียรล้ำเลิศ. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์พื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2561. จาก
http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/may2010/pdf/Page_76.pdf.
- มณฑารัตน์ ชูพิณิจ. (2540). องค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของ
นักเรียนปริญญาตรีสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
(การวัดผลและวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนตร์วี นันตะเสน. (2543) พฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลำพูน ที่เรียนรายวิชา 20001301
สังคม ศึกษา 1 โดยการสอนแบบซินติเคท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การสอน
สังคมศึกษา), บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล
ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพยาบาลทหารบก. 15(3), 412 – 420.
- เรื่องชัย ปริบาล. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสอนวิชา
ภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ). บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- เรื่องเดช วงศ์หล้า และคณะ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบางรายวิชาของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2540). หลักการพลศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- วันทนา มาเตียง. (2549). การประเมินการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต และหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปีการศึกษา 2548. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วารี ธีระจิตร. (2530). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2536) การสอนพลศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาวัลย์ กองสะดี. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารหัส 52
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2552. การสาขาวิชาการตลาด
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วิไลพร คุณุณทัย. (2530). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมวิทย์ฐานะการกรมการ ผกหัดครู.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2544). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม.: ประสานการพิมพ์.
- สิริวรรณ พรหมโชติ. (2542). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการจัดกิจกรรมการสอนแบบ 4MAT กับการจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. (2554). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30**. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2561. ได้จาก: <http://www.ejournal.su.ac.th/upload/79.pdf>
- สุดาลักษณ์ เข้มพรหมมา. (2548) **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรัตน์ เตียวเจริญ. (2543). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวภัทร แก้วกล้า. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส (เทศรัฐราษฎร์นุกูล) จังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ตั้งสัจพจน์. (2540). **กิจกรรมทักษะการทรงตัวสำหรับเด็กปฐมวัย**. การศึกษาปฐมวัย. 1(1): 27
- อรุณี ออนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2548). **การสังเคราะห์กระบวนการผลิตและพัฒนาครู**. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัจฉรา สุขารมณ์ และ อรพินทร์ ชูชม. (2530). **การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัญชลี พิรมพราย และคณะ. (2548). **การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- อำนาจ จันทร์แป้น. (2533). “การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรและการสอน”. เอกสารประกอบการสอนกระบวนวิชา ศ.ลส.732. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- อำรุง จันทวานิช. (2542). **ลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา: แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 41 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2541 – 2542.
- อุทุมพร จามรมาน. (2535). **หลักสูตรวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. เอกสารการสอนชุดการพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bucher, C.A. (1960). **Fundamental of Physical Education**. St.Louis : The C.V. Mosby.
- Bucher, C.A. (1975, January). **Fundamental of Physical Education**. St. Louis : The C.V. Mosby
- Camille, B. and C. Rosalind. (1963). **Theory in Physical Education**. A Guide of Program.
- Eysenck, J.J. , Arnold, W, and Meili, R. (1972). **Encyclopedia of Psychology**. London : Search Press Limited.
- Good, C.V. **Dictionary of Education** .New York : McGraw-Hill, 1973.
- Keitges, D. J. (1987). **Relations between foreign language aptitude, attitudes and motivations and personality traits and the attained English language proficiency of Japanese University student**. Dissertation Abstracts International, 47(9), 3341.
- Mehren, William A. and Lehman Irvin J. (1973). **Measurement and Evaluation in Education and Psychology**. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winson.
- Rech, J. F. (1991). **The relationships between mathematics attitude, self-concept, learning fourth and eight-grade black students**. Dissertation Abstracts International. 52(2), 457-A
- Stoker, Steven Vauhn. (1999, February). **Physical and Health Education**. Curriculums; Middle School Students Attitudes Toward a Collaborative Approach. Dissertation Abstracts International. 37(01) : 608 A
- Stufflebeam, D.L., et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision-Making**. Itasca, Illinois: Peacock Publishing.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา
กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชเลศวรร ศักดิ์ภูเขียว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่

พ.ศ. 2562

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี

สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชเลศวรร ศักดิ์ภูเขียว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

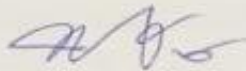
สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่

พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันการพลศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชื่อ สกุลผู้วิจัย: นายชเลศวร ศักดิ์ภูเขียว
สาขาวิชา, คณะ: พลศึกษา, ศึกษาศาสตร์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

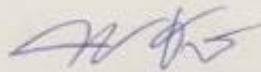

.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุดยอด ชมสะห้าย)

คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่

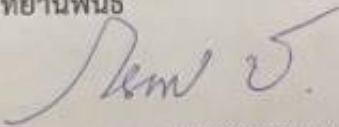
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์สุดยอด ชมสะห้าย)

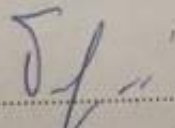
รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ประจำวิทยาเขตเชียงใหม่

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนกร ช้างน้อย)

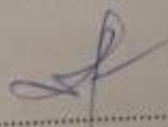
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุดยอด ชมสะห้าย)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร สัตยานุรักษ์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา
ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี
เพื่อการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา

2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
สาขาวิชาพลศึกษา

3. ในการตอบแบบสอบถามนี้ขอความร่วมมือจากท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

1.ชาย

2. หญิง

2. อายุ

18-20 ปี

21-23 ปี

24-26 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาพล
ศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเด็นตามลำดับ

5 หมายถึง มีผลมากที่สุด

4 หมายถึง มีผลมาก

3 หมายถึง มีผลปานกลาง

2 หมายถึง มีผลน้อย

1 หมายถึง มีผลน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ปัจจัยด้านผู้เรียน						
1.1	ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน					
1.2	เวลาเข้าเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตามตามอาจารย์ผู้สอน					
1.3	มีสมาธิที่ดีในการเรียนไม่คุยกันระหว่างเรียนในห้องเรียน					
1.4	กล้าซักถามข้อสงสัยภายในห้องเรียน					
1.5	การวางแผนการเรียน					
1.6	มีการอ่านหนังสือก่อนเรียนในแต่ละครั้ง					
1.7	มีการแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน					
1.8	มีการทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายส่งตรงต่อเวลา					
1.9	เข้าเรียนตรงต่อเวลาและครบทุกรายวิชา					
1.10	เมื่อขาดเรียนนักศึกษาติดตามสอบถามจากเพื่อนหรือจากอาจารย์ผู้สอน					
1.11	ไม่ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล					
1.12	มีการขอคำปรึกษาหลังเรียนหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อนภายในห้อง					
1.13	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น					
1.14	จดบันทึกเรื่องที่เรียนโดยเฉพาะในประเด็นสำคัญและทบทวนก่อนการสอบทุกครั้ง					
1.15	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในเนื้อหาที่เรียน					
2. ปัจจัยด้านครอบครัว						
2.1	ครอบครัว/ ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจและตั้งใจในการเรียน					
2.2	ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินแก่นักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีเวลากับการเรียนอย่างเต็มที่					
2.3	ครอบครัว/ผู้ปกครองจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน ที่จำเป็นให้กับนักศึกษา					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.4	ครอบครัว/ผู้ปกครองจะให้ความสนใจนักศึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน					
2.5	ครอบครัว/ผู้ปกครองจะสอบถามและให้ความสนใจในผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน					
3. ปัจจัยด้านผู้สอน						
3.1	อาจารย์มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
3.2	อาจารย์มีทักษะในการสอนให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี					
3.3	อาจารย์ชี้แจงแผนการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับทราบ					
3.4	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน					
3.5	จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี					
3.6	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก					
3.7	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามในเรื่องที่เรียน					
3.8	อาจารย์สรุปเนื้อหาสาระหลังการสอน					
3.9	ใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหาทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว					
3.10	ใช้สื่อที่เหมาะสมและน่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก					
3.11	อาจารย์ตรวจงานและให้คะแนนพร้อมกับให้คำติชมอธิบายจุดบกพร่องให้กับนักศึกษา					
3.12	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีการนำผลมาพัฒนาการเรียนของนักศึกษา					
3.13	มีการแจ้งวิธีการประเมินผลให้กับนักศึกษาได้รับทราบ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.14	มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การปฏิบัติจริง และวัดผลตามสภาพจริง					
4. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา						
4.1	สถาบันมีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างเพียงพอ					
4.2	สถาบันอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว					
4.3	สถาบันมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับการเรียนการสอน					
4.4	สถาบันมีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ					
4.5	ภายในห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็นเอื้อสำหรับการสอนอย่างเหมาะสม					
4.6	สถาบันมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม					
4.7	การส่งเสริมด้านพฤติกรรมและการให้คำปรึกษาในการเรียน					
4.8	สถาบันมีงานทะเบียนที่ให้บริการแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว					
4.9	สถาบันมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารให้นักศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน					
4.10	สถาบันมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ					
4.11	สถาบันมีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการเรียนการสอน					
4.12	สถาบันมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ					

แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มย่อย เรื่อง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา
ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มย่อยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มย่อยในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาและการถอนตัวจะไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้นจากการถอนตัว และผลการวิจัยนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการเท่านั้น โดยข้อมูลจะถูกเก็บรักษาในรูปแบบของเอกสารและระบบคอมพิวเตอร์ จะไม่มีหลักฐานแสดงลักษณะเฉพาะของผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งไว้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ร่วมวิจัย และการเสนอผลการวิจัยจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัยเท่านั้น มีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

ขั้นตอนการแนะนำตัวผู้เข้าร่วมการสนทนา

ผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ แนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์การสนทนา และแนะนำผู้เข้าร่วมการสนทนา และขออนุญาตในการถ่ายภาพและบันทึกเสียงการสนทนาจากผู้เข้าร่วมสนทนา

ขั้นตอนการสนทนา

ประเด็นการสนทนา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชา พลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งถามทีละประเด็น ได้แก่

1. ด้านผู้เรียน
2. ด้านครอบครัว
3. ด้านผู้สอน
4. ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา

ขั้นสรุป

1. สรุปผลการสัมภาษณ์ให้ผู้เข้าร่วมสนทนาทราบและหากมีข้อเพิ่มเติมหรือโต้แย้งสามารถกระทำได้
2. ผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบภาพของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index Objective Congruence : IOC)
 ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา
 กลุ่มวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	รายการคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ΣR	IOC
		1	2	3		
1. ปัจจัยด้านผู้เรียน						
1	ความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
2	เวลาเข้าเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตามอาจารย์ผู้สอน	+1	0	+1	2	0.67
3	มีสมาธิที่ดีในการเรียนไม่คุยกันระหว่างเรียนในห้องเรียน	+1	+1	0	2	0.67
4	กล้าซักถามข้อสงสัยภายในห้องเรียน	0	+1	+1	2	0.67
5	การวางแผนการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
6	มีการอ่านหนังสือก่อนเรียนในแต่ละครั้ง	0	+1	+1	2	0.67
7	มีการแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
8	มีการทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายส่งตรงต่อเวลา	+1	0	+1	2	0.67
9	เข้าเรียนตรงต่อเวลาและครบทุกรายวิชา	+1	+1	0	2	0.67
10	เมื่อขาดเรียนนักศึกษาติดตามสอบถามจากเพื่อนหรือจากอาจารย์ผู้สอน	0	+1	+1	2	0.67
11	ไม่ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล	0	+1	+1	2	0.67
12	มีการขอคำปรึกษาหลังเรียนหากไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อนภายในห้อง	+1	+1	+1	3	1.00
13	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น	0	+1	+1	2	0.67
14	จดบันทึกเรื่องที่เรียนโดยเฉพาะในประเด็นสำคัญและทบทวนก่อนการสอบทุกครั้ง	+1	0	+1	2	0.67
15	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในเนื้อหาที่เรียน	+1	0	+1	2	0.67

ข้อที่	รายการคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)			ΣR	IOC
		1	2	3		
2. ปัจจัยด้านครอบครัว						
16	ครอบครัว/ ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจและตั้งใจในการเรียน	+1	+1	0	2	0.67
17	ครอบครัว/ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการเงินแก่นักศึกษาจึงทำให้นักศึกษามีเวลากับการเรียนอย่างเต็มที่	+1	0	+1	2	0.67
18	ครอบครัว /ผู้ปกครองจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้กับนักศึกษา	+1	0	+1	2	0.67
19	ครอบครัว/ผู้ปกครองจะให้กำลังใจนักศึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00
20	ครอบครัว/ผู้ปกครองจะสอบถามและให้ความสนใจในผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการเรียน	+1	0	+1	2	0.67
3. ปัจจัยด้านผู้สอน						
21	อาจารย์มีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00
22	อาจารย์มีทักษะในการสอนให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00
23	อาจารย์ชี้แจงแผนการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00
24	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00
25	จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง	+1	+1	0	2	0.67
26	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก	+1	0	+1	2	0.67

ข้อที่	รายการคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)			ΣR	IOC
		1	2	3		
27	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามในเรื่องที่เรียน	0	+1	+1	2	0.67
28	อาจารย์สรุปเนื้อหาสาระหลังการสอน	0	+1	+1	2	0.67
29	ใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหาทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว	+1	0	+1	2	0.67
30	ใช้สื่อที่เหมาะสมและน่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่ายและได้รับความรู้มาก	+1	+1	0	2	0.67
31	อาจารย์ตรวจงานและให้คะแนนพร้อมกับให้คำติชมอธิบายจุดบกพร่องให้กับนักศึกษา	+1	+1	0	2	0.67
32	มีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีการนำผลมาพัฒนาการเรียนของนักศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
33	มีการแจ้งวิธีการประเมินผลให้กับนักศึกษาได้รับทราบ	+1	+1	+1	3	1.00
34	มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การปฏิบัติจริง และวัดผลตามสภาพจริง	+1	+1	0	2	0.67
4. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันพลศึกษา						
35	สถาบันมีวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนให้นักศึกษาปฏิบัติอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.00
36	สถาบันอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	0	2	0.67
37	สถาบันมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00
38	สถาบันมีบริการด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ	0	+1	+1	2	0.67
39	ภายในห้องเรียนมีอุปกรณ์ที่จำเป็นเอื้อสำหรับการสอนอย่างเหมาะสม	+1	0	+1	2	0.67
40	สถาบันมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม	+1	0	+1	2	0.67

ข้อที่	รายการคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที)			ΣR	IOC
		1	2	3		
41	การส่งเสริมด้านพฤติกรรมและการให้คำปรึกษาในการเรียน	+1	+1	0	2	0.67
42	สถาบันมีงานทะเบียนที่ให้บริการแก่นักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00
43	สถาบันมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารให้นักศึกษาอย่างเป็นประจำ	+1	0	+1	2	0.67
44	สถาบันมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ	0	+1	+1	2	0.67
45	สถาบันมีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการเรียนการสอน	+1	+1	0	2	0.67
46	สถาบันมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	0	2	0.67

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.951	46

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต วิพรรณนะ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก อ้นถาวร หัวหน้างานทะเบียนและวัดผล
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพล วิเศษศิลป์ อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นายชลศวรร คักดีภูเขียว
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	190 หมู่ 1 ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ 36210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล
พ.ศ. 2557	รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2561	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาวิชาพลศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
สถาบันการพลศึกษา.....	6
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา.....	15
แนวคิดเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน.....	17
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
งานวิจัยในประเทศ.....	46
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
	สรุปผลการวิจัย.....	66
	อภิปรายผลการวิจัย.....	67
	ข้อเสนอแนะ.....	69
	บรรณานุกรม.....	69
	ภาคผนวก.....	75
	ภาคผนวก ก.....	76
	ภาคผนวก ข.....	82
	ภาคผนวก ค.....	87
	ประวัติผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1	ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา..... 7
2.2	แสดงจำนวนคณาจารย์ และนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา..... 9
2.3	แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนักวิชาการ..... 30
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 56
4.2	ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม 57
4.3	ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้เรียน..... 58
4.4	ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านครอบครัว..... 59
4.5	ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้สอน..... 61
4.6	ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษา กลุ่มวิทยาเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการพลศึกษา..... 63

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2.1 ปรัชญา แนวคิดการจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา	7

มหาวิทยาลัยการจัดการศึกษาแห่งชาติ